

Št. 187

**JANUAR
2022**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE



Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Revzack, Fedja Kovič, GDJ, Ban, Rade Nikolič, Jo-B, Maja Bračko

Opombe:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Ajda in Dušan)

Zadnja stran: Leah Artist Mihalič

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.



Uvodnik:



Foto: Maruša Ivančič

EVROPA V REVŠČINI

Konec novembra je na 19. evropski konferenci PeP2021 potekalo dvodnevno srečanje oseb z izkušnjo revščine in EU-odločevalci, socialnimi službami, akademiki, nevladniki itn. Sodelovalo je 28 držav, tudi nečlanice EU. Dogodek je organizirala Evropska mreža za boj proti revščini EAPN. Članica mreže je tudi EAPN Slovenija, ki jo sestavlja 19 nevladnih organizacij, ki delujejo na socialnem področju.

V slovenski delegaciji je bilo poleg koordinatorjev še pet oseb z izkušnjo revščine. Tri mame samohranilke, invalidsko upokojena oseba in upokojeni delovni migrant iz Bosne in Hercegovine. Evropskemu parlamentu in drugim službam so imeli možnost predstaviti revščino, kot jo doživljajo sami. Med pričevanji nacionalnih delegacij so številke oživele in statistika se je udejanila v krvi in mesu. Že prvi dan je postalo jasno, da so težave, s katerimi se srečujejo socialno ogroženi, po vsej Evropi povsem enake ter da je ni države, v kateri se revščina v zadnjih dveh letih ne bi poglobila. Zrcalijo se težave, ki ljudi ohranjajo v revščini; previsoke (neregulirane) najemnine, nedosegljivo visoke varščine, prenizka minimalni dohodek in minimalna plača, prekarnost, otežen dostop do zdravstvenih in drugih storitev. V porastu so tudi težave v duševnem zdravju, dostop do psihoterapije v okviru zdravstvenega zavarovanja pa ne zadošča potrebam. Zaradi digitalizacije se povečuje tudi stopnja socialne izključenosti starejše populacije. Koronakriza je sicer vse skupaj še poslabšala, a nikakor ni glavni razlog za zgoraj naštetu. S težavami, o katerih je poročala naša delegacija, se srečujejo tudi na Norveškem, v Avstriji in drugod po Evropi. Živeti brez ogrevanja, elektrike, vode, gentrifikacija, porast brezdomstva ... Skratka, životarjenje v enaki meri kot na sončni strani Alpe.

Revščina je, ugotavljamo vedno znova, sistemski problem, zato iskreno upam, da so zgodbe poleg ušesnih open odločevalcev zatresle tudi njihova srca. Vendar moram biti iskren in dodati, da po slišanih odzivih EU-parlamentarcev oziroma njihovih namestnikov prav veliko upanja na korenite spremembe nimam. Omeniti pa gre portugalskega predstavnika evropskega parlamenta, ki je svoje kolege, ki so spretno politično flancali in sadili rožice, edini demantiral in jasno povedal, da je časa za besedičenje zmanjkalo, da se že leta debatira o istih zadevah, a sprememb še vedno ni na vidiku. Tudi on je črnogled.

V sodelovanju s špansko in bolgarsko delegacijo se je naša delovna skupina na konferenci *Osebe z izkušnjo revščine* zavzela za korenitejšie spremembe. Sprejeta predloga, ki sta se znašla med ključnimi sporočili konference, sta se glasila:

- Priporočila EU niso dovolj. Potrebna je direktiva. Osebe, ki se spopadajo z revščino, in organizacije, ki delajo na tem področju, morajo sodelovati pri načrtovanju sistemskih sprememb in opredelitvi stopnje zadostnosti.
- Minimalni dohodek in minimalna plača morata biti dovolj visoka, da zagotovita ljudem, da so dejaven del družbe, da živijo dostojno, da se konča socialna izključenost.

Odprava revščine je politična odločitev!

Jean Nikolič

V uvodniku je uporabljena moška slovnična oblika, in sicer kot nevtralna oblika za osebe moškega in ženskega spola.

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **PODPIRAM: AJDA MLAKAR**
- 8 **TAKŠNE IN DRUGAČNE MUCE**
- 10 **ENA BREZVEZNA**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTA IZ PRODAJE**
- 14 **POLJE ČASTI**
- 15 **SREČNO V NOVM**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **JAZ NISEM ODAVDE**
- 24 **IZSEK ČASA**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 29 **IZZA REŠETK**
- 30 **KOMENTARNICA**
- 31 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

TO SEM JAZ: DUŠAN

Že pred leti sem se iz Maribora preselil v Ljubljano. Ne vem, če za vedno, ampak trenutno kaže, da bom tu tudi ostal. Po začetnih krčih življenja v novem okolju sem se v drugem najlepšem mestu na svetu kar udomačil. Ljubljana je prav zares lepo mesto. Vsake toliko me sicer še vleče nazaj v Maribor, tam imam namreč hčer in tri vnuke, ampak le za dan ali dva, nato pa se z veseljem vrnem nazaj v Ljubljano. Tu imam že kar precej novih znancev in prijateljev, a nedvomno pogrešam tudi stare mariborske. Z njimi ohranjam stike prek telefona in spleta. Srečujem jih tudi med rednimi obiski. Morda se bom kdaj za stalno vrnil, ampak po vseh pretečenih letih sem v Ljubljani prav srečen. Tu se počutim doma. Bralcem in bralkam časopisa želim vse lepo v letu 2022.



03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

KAJ JE SLIŠANJE GLASOV?

Po sedmih letih delovanja podpornih skupin za slišanje glasov poskusimo opisati, kaj to sploh je. Slišanje glasov si lahko predstavljamo kot veliko različnih oblik doživljanja ali pa kot kontinuum, cel spekter ali mavrico doživetij. Ljudje jih lahko doživljamo zares kot glasove, ki prihajajo od zunaj (npr. skozi ušesa), ali pa kot zvoke ali misli, ki prihajajo iz notranjosti telesa, morda tudi telepatsko, pri čemer so lahko te misli (ali glasovi) lastne ali pa od koga drugega. Glasovi so lahko komaj opazni, lahko pa izredno močni in vsiljivi. Lahko so kdaj pogosti, drugič pa jih ni. Pogosto so tako neoprijemljivi ali izmuzljivi, da jih slišalci težko opišejo. Pravzaprav jih je velikokrat lažje opisati drugim slišalcem kot pa ljudem, ki takih izkušenj nimajo. In morda se slišalci glasov včasih bojijo govoriti o svojih glasovih, ker se jim zdi, da bi njihovo govorjenje o glasovih za njih lahko imelo kake negativne posledice. To bi lahko bile socialne posledice v smislu tega, kaj bi si drugi ljudje o njih mislili, lahko pa se tudi zgodi, da glasovi sami osebi prepovedo govoriti o njih ali pa jim zagrozijo, da se jim bo zgodilo kaj neprijetnega, če bodo o njih govorili.

Vseeno pa raziskave ugotavljajo, da mnogi ljudje, verjetno celo večina slišalcev glasov, s svojimi glasov povsem dobro živijo in svoje glasove koristno vključujejo v svoje življenje. To so v glavnem slišalci, ki imajo spodbudne in pozitivne glasove, ki jim pomagajo živeti. Drugim pa, pravzaprav manjšini vseh slišalcev, so glasovi zelo moteči, obremenjujoči, žaljivi, agresivni, nevarni, grozeči, povezani z zelo neprijetnimi občutji in pogosto ovirajo njihovo orientacijo in delovanje v zunanjem življenju. Življenje z glasovi velikokrat pomeni to, da mora biti človek v komunikaciji pozoren hkrati na »dve strani« ali na dve sferi: na sfero stikov z drugimi ljudmi in na sfero stikov s svojimi glasovi, kar je lahko kar neprijetno in utrujajoče. Na podporne skupine prihaja večinoma ta druga skupina ljudi, torej tisti, ki doživljajo neprijetne in moteče glasove.

Meja med slišanjem glasov in podobnimi pojavi je nejasna. Eni ljudje poročajo o vsiljenih mislih, drugi o videnjih, ki jih drugi ljudje ne vidijo, tretji o čutenju prisotnosti ... nečesa, kar so lahko neka druga bitja ali enote obstoja, energije, med katerimi so morda najbolj običajni duhovi, angeli, demoni in podobne »entitete«, ki jih kaki drugi ljudje ne vidijo ali čutijo. Pogosto take izkušnje spremljajo še bolj ali manj intenzivna posebna telesna občutja, med katerimi so med bolj neprijetnimi strah, groza, tesnoba, intenzivna čustva, negotovost ... Zaradi zapletenosti in raznolikosti vseh teh pojavov jih je zelo težko smiselno razložiti drugemu človeku.

Le od kod glasovi prihajajo in kaj sploh so? Kako to, da jih jaz imam? Zakaj jih nimamo vsi (včasih srečamo človeka, ki ima glasove, a ob tem predpostavlja, da jih imajo vsi)? Kdor ima neprijetne glasove (in z njimi povezane izkušnje), se praviloma o tem sprašuje, še posebej ko in če ugotovi, da jih nimajo vsi ljudje. Po drugi strani pa takih vprašanj sploh ne postavljajo ljudje, ki imajo prijazne, spodbudne, podpirne in konstruktivne glasove.

V naši kulturi štejejo glasovi, ki jih drugi ne slišijo, za nekaj slabega, za napako, za nekaj sramotnega, morda za bolezen ali simptom (kar pa sploh ne velja v enaki meri in na enak način v vseh kulturah). Zato se slišalci pogosto sprašujejo, kako bi



Revzack

se svojih glasov znebili ali vsaj, kako bi se otresli neprijetnih vidikov in posledic glasov, morda tudi, kako bi jih lahko bolje nadzorovali (ker se problemi običajno pojavijo takrat, ko glasovi v preveliki meri nadzorujejo osebo ...).

V iskanju odgovorov na ta vprašanja si iščemo in najdemo različne razlage. Za precejšen del tistih, ki doživljajo zelo neprijetne in obremenjujoče glasove, velja, da si poiščejo psihiatrično pomoč (ali pomoč drugih strokovnjakov za duševno zdravje) ali pa jim tako pomoč poiščejo drugi. Tam dobijo razlago, da so njihovi glasovi neke vrste bolezen (oziroma simptom bolezni), ki pa je medicinska znanost na žalost ne zna prav dobro pojasniti ali razložiti. Večinoma jim v pomoč ponudijo zdravila. Nekateri od slišalcev ob tem razvijejo zaupanje v zdravljenje, ki ga psihiatrija ponuja, torej predvsem različne vrste in kombinacije zdravil (in vse drugo, kar spremlja t. i. medicinski model). Drugi pa doživijo izkušnjo, da jim zdravila ne odpravljajo motečih glasov ali pa da imajo dodatne stranske učinke, ki so jim morda še manj sprejemljivi. Zato marsikdo začne iskati druge razlage slišanja glasov in išče druge rešitve, ki bi mu/ji lahko pomagale. Te razlage in rešitve so lahko zelo različne in se lahko tudi medsebojno kombinirajo. Naj na kratko omenimo samo tri od njih.

Morda najpogostejša – drugačna od medicinske – je razlaga, ki se nanaša na neka »druga bitja«, torej na bitja iz neke druge sfere, kot je naša običajna vsakodnevna sfera. To so lahko angeli in demoni najrazličnejših vrst, nematerialna bitja, energije iz neke druge, morda vzporedne realnosti, morda duhovi, tudi duhovi že preminulih ljudi. Izrazov za taka bitja ali entitete je veliko, nekateri se navezujejo na kako od tradicionalnih religij, druga pa spet ne. Glasovi naj bi bili posledica komunikacije ali povezanosti s temi bitji. V času prav »divjega« razvoja digitalnih tehnologij je pomembna tudi razlaga, da so glasovi in podobni pojavi posledica ali znak tega, da nekdo na nezaželene načine z uporabo »skrivnih« tehnologij in z negativnimi nameni vpliva na nas, nas nadzoruje in usmerja. V to skupino sodijo ideje o nanorobotih, žarčenjih, kemikalijah in drugih oblikah nadzorovanja/vplivanja. Tretja razlaga govori, da so se glasovi razvili kot posledica našega osebnega razvoja, interakcij in dogodkov v našem življenju, in med njimi še posebej travmatskih dogodkov. Po tej razlagi so glasovi znanilci spregledanih ali potlačenih delov nas samih, ne pa nekaj, kar bi prihajalo od zunaj.

Bojan Dekleva



Franjo Frančič

JE BILO VČERAJ?

Foto: osebni arhiv

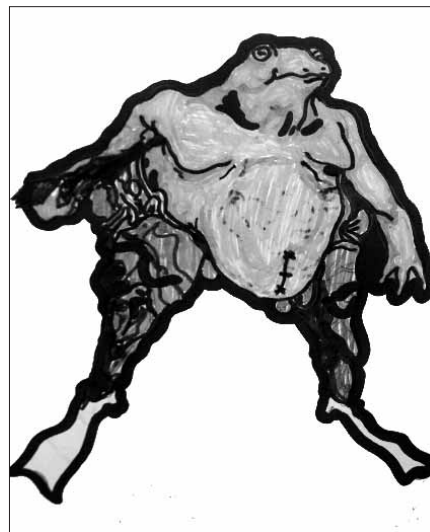
Nikoli ne smeš nikogar za nič prositi. Nikoli – in še posebno ne tistih, ki so močnejši od tebe.
Mihail Bulgakov, Mojster in Margareta

Morje ni bilo nikoli moj prijatelj. Bilo mi je enajst, dvanajst let, naselili so me v sirotišnico Malči Belič na Viču. Z mamó stojiva na avtobusu številka šest. Brez besed, dva tujca. Obleden v črmino kot žalovalec. Ona, ki je vedno zmogla rafale besed, nemo zre skozi umazano steklo, obrnjena stran od mene. Kot vse moje življenje. V starem nunskem samostanu naju pričaka tolsti upravnik, ki zariplo tuli: *Veste, pri nas, pri nas imajo otroci vse, jaz pa nisem bil veliko starejši, ko sem me dali v Dachau, veste, tu pa se jim cedita med in mleko, za vse je poskrbljeno, veste, jaz pa, ko je bil konec vojne, ko so prišli zavezniki, niti trideset kil nisem vagal, sama kost in koža, jaz vem, kaj pomeni stradati, trpeti, tu pa živijo kot bubregi v loju!*

In potem nas je oblačil v enake trenirke, kupoval nam je sive gumijaste površnike, da so nas zunanji takoj prepoznali za domske.

Prvo leto smo se z razmajanimi avtobusi odpeljali na poletne počitnice v Pacug. Prvič sem bil na morju, nisem znal plavati. A mišičastega honorarnega vzgojitelja je to samo še bolj zabavalo. Skupaj še z enim tipom sta me na silo odnesla do pomola in vrgla v globoko morje. *Saj bo splaval, če pa ne bo, bo utonil!* je privošljivo vreščal. Že prvi val me je zalil in potopil, naj sem se še tako trudil, nisem mogel ostati na površju. Mahal in mahal sem, lovil zrak, videl nebo, ki ga je prekrila megla. In potem so le skočili za mano in me napol mrtvega zvezle na obalo. Še isti večer sem zbežal, peš do Fiese in Pirana. Noč je bila topla in prijazna, samo vseeno sem se z obale umaknil pod oboke cerkve svetega Jurija. Tudi kasneje, ko sem za silo splaval, nisem več nikoli užival v morju. Preselil sem se iz mesta na obalo, našel sem začasno osvobodeno ozemlje, samo z morjem nisva bila nikdar več prijatelja. Poskušal sem namočiti noge v to neskončno grozečo gmoto vode, mižal sem, da bi se spoprijateljila. A ni šlo.

Ko sem se po dvasetih letih preselil ravno



Fedja Kovic

v kraje svojega prvega bega, sem ga dneve, mesece in leta vsak dan obiskoval in opazoval in zgodilo se je samo od sebe. Na potovanjih sem že prvi, drugi dan pogrešal morje, morda njegovo mrmranje, morda vonj po jodu in soli. In zdaj pogled sam poišče modrino, ki se v daljavi mogočno dotika neba.

Kri, morje in nebo.

UPOR V PREVZGOJNEM DOMU RADEČE

PD Radeče je institucija, ki sprejema mladoletnike, ki so storili kaznivo dejanje – zapor za mladoletne in mlajše odrasle. Sam sem tam pristal leta 1988 pri komaj 13 letih. V domu nas je bilo približno 70, vsi pa so bili starejši od mene. Po nenapisanem pravilu so se starejši varovanci izživljali nad mlajšimi, zaposleni pa so to dopuščali in so stvar pustili, da grejo svojo pot. Ko pa stvar pustiš, da grejo svojo pot, grejo po navadi narobe. Po dveh letih bivanja tam, ko smo si mlajši izborili svoje mesto in so najstarejši dom že zapustili, je med nami začela tleti ideja o tem, da je treba upravo opozoriti na to, kaj se v domu dogaja: maltretiranje najmlajših varovancev, slabe bivanjske razmere, nečistoča, slaba prehrana, nepreskrbljenost z vsemi osnovnimi življenjskimi potrebščinami ... Nekoč je zatajila celo pralnica in so posamezniki zaradi okužb po celem telesu dobili ogromne akne. Antibiotiki so naposled stvar rešili, a vendar – do takih stvari ne bi smelo prihajati. Uporom nasploh ponavadi botrujejo slabe razmere in pa dejstvo, da nekdo svojega dela ne opravlja oziroma ga opravlja površno. V svoji mladostni naivnosti smo ocenili, da bi edinole z uporom dosegli izboljšanje razmer.

Nekega dne, ko nam je dokončno prekipelo, nas je okrog 15 odšlo v najvišje, drugo nadstropje in zabarikadiralo vrata. Skozi okno smo vrgli list s svojimi zahtevami. Nekaj časa smo se pregovarjali z odgovorniki, ki so nam obljubljali skoraj vse, kar smo zahtevali. Razbijali smo inventar in okna, na dvorišče smo vrgli celo neke vrste molotovko. Zatem smo se razdelili na dve

skupini. Eni niso bili prepričani, da je to, kar delamo, v redu, eni pa smo vztrajali, ker nam je bilo jasno, da nam izboljšave obljublajo zgolj zato, da bi prenehali z uporom. Tisti, ki so se hoteli ločiti od uporniške skupine, so skozi okno skočili na napihnjeno blazino na dvorišču. Preostali smo po nekaj urah, ko je bilo odgovornim vsega dovolj, za začetek fasali solzilno bombo skozi razbita vrata. Že naslednji trenutek pa so začeli razbijati barikado; pojavili so se tipi s ščiti in palicami in nas premlatili, kolikor se je dalo. Med begom iz prostora so nas iz kordona, postrojenega po hodnikih in stopnišču, mlatili iz vseh smeri – kdor koli te je pač ujel, si je dal duška. Usmerili so nas proti izhodu stavbe, kjer je že čakala marica, nas vrgli noter in odpeljali v Stari pisker v Celju. Tam so me zaprli v sobo in počakali, da so se mi vse poškodbe zacelile, kar je trajalo mesec in pol. Tamkajšnja medicinska sestra je sicer menila, da me morajo odpeljati v bolnico, ker pa sem se premnogim ljudem zameril, s tem ni bilo nič. Na čelu sem imel ogromen hematoma in zdelo se mi je, da imam glavo kot krompir, prste na rokah pa polomljene – nič čudnega, saj je bil tisti, ki me je tepel, popolnoma zaripel.

V Radeče se nisem več vrnil, po dveh letih pa sem zapustil tudi Stari pisker, kjer so bile vsaj razmere znosnejše. Tam sem ostal edini iz uporniške skupine, za druge pa ne vem, kaj se je zgodilo z njimi, saj nikoli več nisem srečal nobenega od njih.

Robert Ž.

OPOMIN BODOČNOSTI

Pozabil je na zguban čas,
da se vera brez oči zlahka iztoči iz razpok,

da se v podhranjenosti dejanj
vsaka ura na tem svetu ustavi ...

pod zatesnjenim pokrivalom,
s skrčenim grlom na konici razbarvane lestve.

Pozabil je na ujete kragulje, slikovite pave in ribe
v ognjenem dvoru zamazanih obrazov.

Luka Višnikar

Lahko noč bi ti voščila,
pa se dela beli dan.
Oh, adijo, ljubca moja,
jaz moram biti sam.

Lahko noč bi ti voščila,
pa se dela beli dan.
Dober dan bi ti voščila,
pa te več ne poznam.

Marty G.

NIPPON

Goban požira
ljudi, beton, boga in
pekel odpira.

Meč samurajev,
kot hušk iz belih sta rok,
sonc A strahoti.

Izhlapevanja ...
kamikazam vračilo
za slike pekla.

Cesarjevanje
naj v nič se raztelesi,
v drob, harakiri.

Aljoša Rode

✎Odpiram - AJDA MLAKAR

Sogovornica Ajda Mlakar, s katero sva se dobila v Savskem naselju v Ljubljani, je, kljub temu da je poklicno polno zasedena, našla nekaj časa in z veseljem privolila v pogovor. Ajda je namreč priljubljena radijska in televizijska voditeljica na Radiu Aktual in Radiu Veseljak ter na Planet TV. Najde pa tudi čas za delo pri sinhronizaciji animiranih filmov in branju avdioknjig, pri čemer uživa. Pogovor med sprehodom je hitro stekel.

Poznaš problem brezdomstva pri nas?

Problem brezdomstva se mi zdi iz leta v leto večji. V zadnjem obdobju pa je to problematiko še dodatno poslabšala situacija s korono. Ne gre samo za to, da je veliko ljudi izgubilo zaposlitev, ampak se mi predvsem zdi, da ljudje izgubljam svojo človečnost. Sicer pa vem, da obstaja več oblik brezdomstva, v definicijo spadajo denimo tudi osebe, ki živijo v neprimernih bivališčih oziroma v negotovem okolju. Ampak nisem oseba, ki ljudi predalčka ali jim daje oznake ali etikete. Zame obstajajo samo dobri in slabi ljudje. Moram povedati, da sem v Ljubljani srečala že kar nekaj ljudi s socialnega roba, ki so me očarali s svojo energijo, srčnostjo in karizmo. Zelo rada se ustavim in poklepetam s prodajalcem Kraljev #576, Dušanom, ki pred našo trgovino v Savskem naselju prodaja časopis. Najino prijateljstvo se je začelo takoj, ko sem se priselila. Ne bom pozabila, kako sem ga poprosila, če mi lahko čuva ključke med tem, ko sem šla teč. Bil je velik šop ključev in z njim bi le stežka tekla. Dušan je mojo prošnjo z veseljem sprejel. Niti za trenutek nisem pomislila, da bi lahko šlo kaj narobe, takoj sem imela občutek, da mu lahko zaupam. Od takrat naprej redno, ko grem v trgovino, izmenjava nekaj besed. Večkrat na leto, če imam čas, greva tudi na kavico.

Kako komentiraš MOL glede pomoči brezdomnim?

Iskreno, ne poznam vseh programov, ki jih v zvezi s to problematiko izvaja MOL. Vsekakor pa so vse takšne dejavnosti gotovo več kot dobrodošle. Upam, da jih bo v prihodnosti še več, ker največ, kar lahko kot družba storimo, je, da smo ljudje do ljudi.

Kaj meniš o društvih za pomoč brezdomnim, kjer so na voljo topli obroki, menjava oblačil, možnost vzdrževanja osebne higiene in razne dejavnosti – šport, kultura, ponujanje časopisa in druge?

Vesela sem, da imamo posameznike_ce, ki se dejavno lotevajo problematike brezdomstva. Omenjena društva si prizadevajo na konstruktiven način brezdomne nekako vključiti v družbo in jim hkrati s svojimi dejavnostmi, kot je denimo ponujanje časopisa, ponujajo izbiro manjšega zaslužka in občutek koristnosti, pripadnosti.

Veš, da MOL vsako leto v Hotelu Union organizira tudi božično večerjo za brezdomne?

O, super! Nisem vedela, je pa to zagotovo lepa gesta. Prav je, da v prazničnem času pokažemo še več solidarnosti in človečnosti do ljudi v stiski, čeprav bi se tej večerji lahko pridružile še pomladna, poletna, jesenska večerja ... Torej čim več podobnih dejavnosti, ki pomagajo brezdomnim. Ključni bi bili morda tudi možnost izobrazbe in pomoč pri iskanju dela, primerne zmožnostim in sposobnostim posameznika. Le tako bi se ta problematika reševala tudi dolgoročno in se ne bi samo blažile posledice.



Foto: arhiv AM

Tvoje mnenje o časopisu Kralji ulice?

Ja, super časopis, ki je v našem prostoru edini, ki konkretno naslavlja problem brezdomstva. S pomočjo objavljenih zgodb se ta problematika približa tudi ljudem, ki žal brezdomne še vedno stigmatizirajo. Obenem pa prodaja časopisa daje priložnost socialno izključenim, da se družbeno vključujejo in zaslužijo nekaj denarja.

Izkušnje s prodajalci in prodajalkami. Slabe in dobre?

Moje izkušnje s prodajalci so do sedaj res samo pozitivne.

Še kakšna ideja ali pa sporočilo brezdomnim o prihajajočih praznikih?

Čeprav ljudje večkrat dajemo občutek, da nam ni mar za sočloveka, še vedno verjamem v sočutje in dobroto ljudi. Ne smemo pozabiti, da male pozornosti polepšajo življenje, kratek pogovor lahko nekomu polepša dan. Meja med lagodnim življenjem in revščino je zelo tanka, vsak od nas se lahko znajde na eni ali drugi strani. In tukaj morda lahko črpamo motivacijo, kajti tudi nekdo, ki je trenutno brezdomen, lahko zaživi bolj dostojno in stabilno življenje. Zato vsem na socialnem obrobju želim, da bi verjeli vase in v svoje sposobnosti. Materialno stanje ni najpomembnejša stvar, ki definira človeka. Želim vam iz srca, da najdete motivacijo in priložnost za lepše življenje!

Hvala, Ajda. Tudi tebi želim vse lepo še naprej in veliko uspeha na tvojem delovnem področju!

S temi srčnimi in iskrenimi besedami sva zaključila pogovor in si obljubila, da greva naslednjič na kavico.

Dušan Marovič



Tereza Vuk:

TAKŠNE IN DRUGAČNE MUCE

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Woofuckinghoo! Prišla sem do 45 let. Moja mati bi sicer srala, da me to en angel čuva, sam v resnici me prej pazi kakšen Keith Richards. Sej je strelec. Tko kot jaz. In sem 29. novembra doživela pol življenja. V resnici me čaka sam še kakšno leto, pol pa lepo mal pod zemljo. In v resnici sem dobila en fuck off od darila za rojstni dan. Po žurki mi piše drug dan frendica: »Ej, jaz mam korono.« »Kako the fuck ti je pa to ratalo?« »Ja, ne vem. V nedeljo sem bla še negativna, v torek pa pozitivna.« Super. In vmes je bil ponedeljek in men vsi čestitat. Pa lupčki gor pa dol, pa roke dajat pa svašta. »To je zato, k si bla edina, k ne drinkaš,« sem probala potolažit sebe. »Sej si cepljena, kaj se sekiraš,« mi je rekla nazaj. Pizda, res sem.

Dvakrat sem uletela direktno z žura vsa munjena in piči z uno jebo v ramo. In pol dalje žur. Nč mi ni blo. V bistvu, če me ne bi vozil fotr do tja, sploh ne bi vedla, da sem cepljena. Sam kok mi to zdej pomaga, če je una sedela zraven mene s korono? In pol me ženska še kliče: »Joj, men je tak dolgčas.« Pa kakšna je to korona, da se maš cajt še naokoli zajebavat po telefonih? In zdej kle sedim in tipkam in čakam, če me korona išče za vogalom. Ker, če pa zdej fašem kej kljub cepljenju, bom pa enmu jebala majku. Pol nej si pa PCT in vse v rit vtaknejo. In odkar mam ta kurčev PCT, me še en ni vprašal po potrdilu. To je vse neki udri brigu na veselje. Niti enmu taksistu nisem rabla kazat nč, gostincem se pa očitno že tud jebe za vse. Se pravi, za PCT me skor nikjer ne vprašajo, še vedno pa lahk fašem tega hudiča od korone. Zakaj sem se šla pol sploh cepit? Sam zato, da grem z mladim jebačem lohka na morje? Da grem lahk svojo prvo nečakinjo končno spoznat v Barcelono? Da mi zobarca ne bo vsakič rinla palčke v nos? Te palčke, by the way, še čutiš ne. Mene je sam neki požgečkal. Sam moj nos je trpežen. Dal tok koke čez, da ne čuti več nč. Ampak ja. Zarad vsega tega sem se šla cepit. Zarad vsega drugega, sam zarad korone ne. In pol ti pride koronska frendica zjebat rojstni dan. Edina iz ekipe, k živi zdravo. E, moja ti. In, e, moja jaz, zdej pri 45 tuhtam, da kdaj bo menopavza. Jebeš korono. Sam ne suhe mucе, please. Ker pol lahk ta PCT listek vržem sam stran, ker ne bo nč od mladih modelov in morja.

In kam so sploh šla vsa ta leta? V same pizdarije, to mi je jasno. Sam men se zdi, k da sem šla od rojstva trikrat spat in že smo kle. Okej, zneslo mi je napisat dve knjigi v tem življenju, vse ostalo je pa en sam poraz. Kdaj se vprašam, če se sploh zavedam, kaj življenje je. Men osebno je sam en big party vse skup. Ta drugi ga pa mal bolj resno jemljejo. Kdo je bolj srečen ali nesrečen, je že vprašanje. Umrli bomo vsi. Eni skrivajo svoja leta, pri men pa to vse Google scinka. Wikipedija to kr sama



GDJ

prešalta leta, da cel svet vidi: »Lej jo, starudino.« Ko sem se prvič zagledala na Wikipediji, me je takoj tesnoba začela hvatat. Tam kaže tvojo letnico rojstva in zraven un beden pomišljajček. Pomišljajček, poleg katerega bo pol datum smrti. In pizda mi materna, sam jaz ne bom vedla, kaj piše. Mogoče bom nekoč po šolah obvezno čtivo in bojo prfokse drkale mulce: »Dejmo, dejmo. Letnica rojstva in smrti Tereze Vuk.« Sam to so mokre sanje, ker bog ne daj pohujšat današnje mladine. Dejmo jih rajš cepit. Sam ne pokvarjene literature, kjer sta pička in kurac omenjena večkrat, kokr je strani knjige. In tko sem zdej ena tečnoba stara sred koronskega sranja. K se bolj boji menopavze kokr respiratorja.

In ko me je klicala ta koronska frendica, sem jo previdno povprašala, kere simptome ma. »Ležim, glava me boli, v bistvu me vse boli.« »Ma dej, kaj pa ne piješ. To je k met mačka vsak dan,« sem ji zasikala nazaj. Res sem ratala ena tečnoba od stare ženske. Sam še par mačk si nabavim pa sem zmagala.

**POSTAL SEM TAKO PROBLEMATIČEN,
DA NE VIDIM VEČ NOBENIH PROBLEMОВ!**

BENJAMIN GRACER



Foto: osebni arhiv

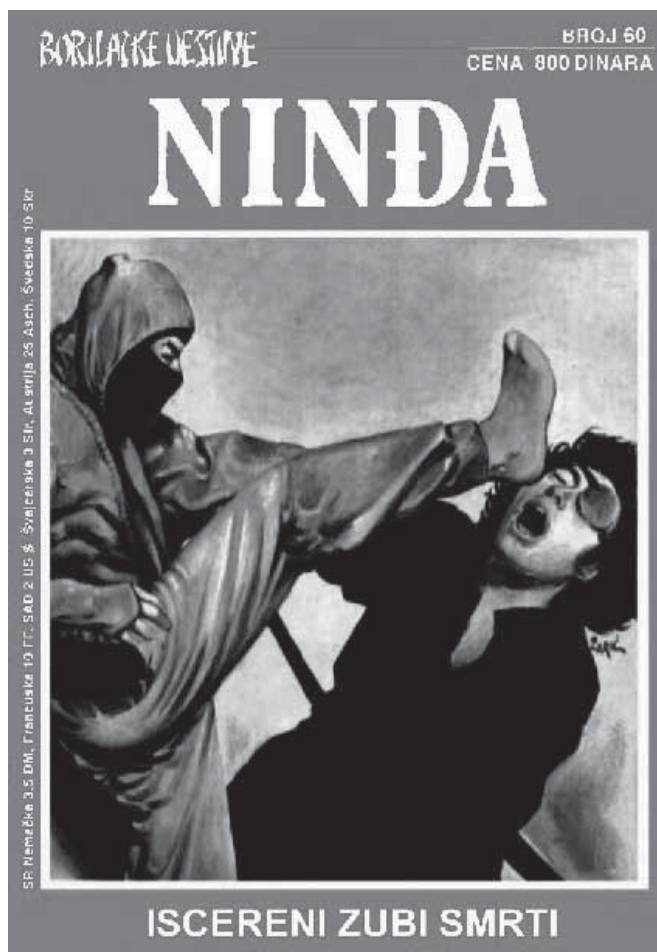
Jurij B. Hudohmet

AFERA ČELIČNA ŠAKA

Smo v prazničnem mesecu decembru, ki se ga vsako leto znova razveselim. Kakih 20, 25 let nazaj sem ga bil še bolj vesel. Kar nekaj let zapored – vsaj kakšnih deset – sem bil vsako leto prisoten na ljubljanskem novoletnem sejmu, kjer sem prodajal novoletne lučke. Včasih je bilo sicer mraz za popizdit, ampak v glavnem je bilo pa fino – interakcija z ljudmi, cel dan dogajanje, muzika, druženje z znanci iz sosednjih štantov, in tako dalje. Fino je bilo.

Nekega leta, ne spomnim se točno katerega, smo na zadnji dan prodaje, 30. decembra, prodajalci sklenili, da bomo po zaprtju stojnic odšli še na kakšno kuhano vino ali dva, da se pač poslovimo, potem ko smo bili tako rekoč sodelavci cel mesec, ter da si voščimo srečno in zdravo novo leto. Pa se je stvar seveda sfizišla, saj tistih kuhancev ni bilo eden ali dva, ampak kakšnih deset, nato pa ne bodi ga len v taksi in še dalje. Končali smo menda v takratni diskoteki Black Jack v Črnučah. Domov sem se primajal ob kakih pol treh, za povrh pa sem izgubil denarnico z dnevnim izkupičkom od prodaje. Ni bilo tako malo tistega denarja, rekel bi tako po spominu kakih 400 evrov v današnji valuti. Imel sem namreč tisto ta veliko kelnarsko denarnico, ki sem si jo zataknil v zadnji žep hlače in jo pač izgubil ali pa mi jo je nemara kdo sunil. V stanju, v kakršnem sem bil, še vedel ne bi. Ženi v zagovor moram povedati, da je imela tisti dan povišano telesno temperaturo, poleg tega je bila živčna, saj naj bi naslednji dan, torej 31. decembra, odšla po nakupih za silvestrovanje, imela sva najavljene prijatelje, torej en kup skrbi, mene pa od nikoder. Ob zavedanju, da takrat še nismo imeli mobilnih telefonov, me tudi ni mogla priklicati, jaz pa ji tudi nisem sporočil, da bom pozen. Jasno, da je, ko sem se končno prikazal, malo popizdila. Ampak ne takoj. Verjetno si je mislila, da bi bilo bolje, če se pogovoriva zjutraj. Samo jaz poznam svojo ženo in vem, kako diha, ko spi, in kako, kadar je budna, in sem vedel, da ne spi.

Nekoč sem ji ob neki podobni priložnosti porinil v roke kemični svinčnik in list papirja in ji rekel, da naj zapiše, kar ima za povedati, ter da bom potem zjutraj prebral. Alkoholna omama me je že skoraj zazibala v spanec, ko je začelo padati. Najprej sploh nisem razumel, kaj se dogaja, potem pa sem ugotovil, da me tepe – s copatom. »Yo, yo, yo, kaj ti je?« sem bil šokiran. »Kaj, kaj mi je, pijandura, jaz tu ležim vsa bolna, ti pa ga okoli piješ in denar zapravljaš.« Takrat še ni vedela, da sem izgubil 400 evrov, no, saj tudi jaz nisem. Ker ni prenehala s početjem, torej mlatenjem s copatom, sem vstal iz postelje. Ona pa tudi. In ker je imela namen nadaljevati s tem početjem (kolk batin je zadosti?) in ker sem proti pretepanju žensk, sem jo samo prijel za roke. Ker pa sem bil kar precej nabasan, sva padla, tako da sem jaz ležal na njej. »Pusti me, pusti me,« se je drla.



Vir: Striputopija

»Saj ti nič nočem. Samo umiri se.« Potem pa se je zgodilo. Z roko me je zgrabila, oprostite izrazu, za jajca in močno stisnila. Ušel mi je glasen krik. Vmes je že priletela moja mama iz spodnjega štuka, in ker sem ležal na njej, je menila, da jaz njo pretepam. »Pusti jo, pusti jo, si znorel,« je tulila mama. Jaz pa ženi: »Pusti, pusti.« Sem bil ko Zdravko Čolić. Situacija je bila tako bizarna, da se je žena začela smejeti, potem sem se začel smejeti še jaz in na koncu še moja mama. Pa smo se vsi trije krohotali, jaz kljub še vedno bolečim jajcem.

Nekoliko manj nama je bilo zabavno naslednji dan, ko je postalo jasno, da sem izgubil kar precej denarja. Bilo pa je potem toliko bolj zabavno na silvestrski večer, ko smo zgodbo pripovedovali prijateljem. Valjali so se od smeha, jaz sem se bolj kislo nasmihal, eden od njih pa je izjavil, da ima moja žena železno pest (čelična šaka). Še dandanes mi včasih, če nisem priden, zagrozi, da naj pazim, kaj delam, da se ne bi zgodila »čelična šaka«. Po navadi zadostuje.

JEBEŠ (TO) DRŽAVO!

Poščijem se na državo. Poserjem se na nepravilno pravo. Skozi beton tiščim z glavo. Z vsakim sprejemem stavo. Jebeš tako slavo. Pač pokadim dobro travo. Nisem več za spravo. Vse bo šlo k hudiču. Jaz pa k svetemu Petru. Spet scat proti vetru. Služit človeškemu niču.

JURETU: Vem, kdo sem. Sem boem. Popijem več, kot pojem. Vem, kam grem. Ker sem boem. Delam, česar ne smem. Sem ... ker vem.

Dr. Benjamin Šmid, prof. MBA, klošar 13 let



Goran Šrok – Gogi

ENA BREZVEZNA

Foto: Tomi GTS (posthumno)

Prav lepo mi bodite pozdravljeni. Takoj na začetku bi se iz srca rad zahvalil vsem bralcem in bralkam našega velecajtunga. Mene osrečite dvakrat. Prvič, ko ga od mene kupite, in drugič, ko preberete, kar sem vkup zmeto. Vkup zmeto sem res veliko, le koristnega bolj malo.

V življenju namreč nikoli nisem maral velecenjenega glagola delati. Delati že, ampak nikoli na silo. Ko sem delal, pa sem to počel z največjim užitkom. Povedati moram, da sem zadnja leta svoje klošarske kariere totalnega zapiteža sovražil. Sovražil sem samega sebe. Tak močno ne bi mogel sovražiti nikogar na tem svetu. Sebe sem. Bil sem tak na tleh, da sem dnevno najmanj desetkrat pomisli, da bi se ubil. Zamišljal sem si nešteto načinov, kak se ubiti. No, Bogu hvala, da mi nobenega ni uspelo izpeljat. Jebenti, da moraš imet prav zares veliko poguma v sebi, da se fentaš. V takih temnih trenutkih ni pomagalo niti to, da sem bil pijan ali drogiran. Življenje mi je popolnoma ušlo iz rok. Dvakrat sem imel zanko okoli vratu. Enkrat sem jo izdelal iz hladnega pasu ter jo zavezal okoli kljuke podstrešnih vrat. Hotel sem se obesiti na pol sede. Mučno smrt sem si

izbral. Med obešanjem z zadušitvijo je življenje končal prijatelj iz otroških let. Obesil se je na razrezanem kosu mrežastega žaklja za krompir. Zavezal ga je okoli centralne cevi v skupni kolesarnici. Zanko si je zavezal okoli vratu in se pogнал s stola. Vendar tal njegova rit ni občutila. Zanka se mu je zategnila in umrl je zaradi pomanjkanja kisika. Predvidevam, da si je med dušenjem premislil, vendar je bilo seveda prepozno. Ni več moči, da preprečiš neizogibno, da preprečiš, da bi umrl. Umreš z grozo v očeh in s strahom v srcu.

Ko sem se tu pa tam ukvarjal z mislimi na samomor, sem vedno sanjal o čudovitem odhodu s tega zajebanega sveta. Heroin! Ste že slišali za zlati šus? Iberdozo heroína si vbrizgaš v žilo in papa prelepi zajebani svet. In vendar, dragi moji, nobena težava tega ni vredna. Niti ena! Življenje je ena prečudovita zadevščina. Smrt pa je najbrž zelo dolgocajtna zadeva. Na spomenikih je prav lepo zapisano – večni mir in večni počitek. Bedarija na kubik je to, dragi moji. To bi za danes bilo to, in ker brez mojega poslovnega pozdrava pač ne gre, vam do prihodnjč kličem čavči, bajči in obvezni arivederči!

010
KRALJI
ULICE

KAJ (SPET) FEHTAŠ!?

V decembru je epidemija covida udarila z vso silo. Zdaj še bolj kot prej. Ker imam veliko pridruženih kroničnih bolezni, sem se odločila, da trenutno ne bom ponujala časopisa in bom raje doma. Nekateri se temu najbrž smejiyo, drugi spet ne. Jaz ta virus jemljem resno, in ker imam prekomerno težo, sem kadilka in imam že omenjene pridružene bolezni, sem sklenila, da se bom izogibala stikom. Pred trgovinami, tik pred vstopom, kjer po navadi stojimo, nihče nima maske, po rokah se nam valjajo kovanci itn. Bacili se tako hitreje prenašajo.

In tako kot marsikateri kralji ulice tudi jaz poslušam očitke, češ: »Saj si zdrava, pejt delat.« Tudi na Facebooku velikokrat pade kak neprimeren komentar, včasih tudi poln laži gorečih hejterjev. Trpim namreč za shizofrenijo. Kolikokrat v življenju sem si želela, da bi raje imela raka ali diabetes, ker duševnih bolezni resnično nihče ne razume. Zbolela sme pri 22 letih in sem že 13 let na zdravilih. Kaj ta zdravila delajo, ne more razumeti nihče, dokler jih sam ne jemlje. Očitek, da sem lenuh, je velikokrat upravičen, saj smo po večini shizofreniki zelo apatični. Pomanjkanje volje, pomanjkanje motivacije. Za najbolj enostavne stvari, pospraviti za sabo ali umiti zobe. Poleg tega zdravila večajo apetit in za nameček upočasnjujejo prebavo. In jemljejo voljo do gibanja. Praktično te naredijo rastlino. Meni sicer zdravila pomagajo. In ni res, da psihiatri samo šopajo zdravila in da je psihiatrija bavbav. Zaradi zdravil sem stabilna, nimam preganjav, in tudi ne psihoze. Ampak od življenja pa tudi nič. Delati nisem sposobna, saj slabo funkcioniram in enega normalnega delavnika ne bi zmogla, sem neproduktivna zaposlena.

Marsikdo od brezdomnih je postal odvisnik in brezdomen ravno zaradi duševnih bolezni. Jaz svojo streho nad glavo imam, ampak to je zgolj splet srečnih okoliščin. Sreče, da mi je oče dal, kar mi je. V drugem pa se nič ne razlikujem – kot radi pravijo – od klošarjev, saj nimam denarja, prejemam mizerno socialko, in to je vse.

Duševna bolezen drastično poseže v človekovo kakovost življenja. Psihični pacient lahko postane odvisnik že zaradi pomirjeval in uspaval. Poleg tega je zelo značilno, da shizofreniki svojo živčnost in nespečnost zbijajo z alkoholom. Velikimi količinami alkohola. Med tem in drugimi substancami pa je tanka meja, ki se hitro preskoči. Družba teh stvari ne razume in smo nekako potisnjeni v tišino, pometeni pod preprogo, smo nekje vmes med odvisniki od heroína, alkoholiki in zaporniki. Pa si tega resnično ne zaslužimo, ker gre za bolezen, za katero nismo krivi, da smo jo dobili.

Shizofrenija je popolnoma uničila odnos z mojo družino. Večkrat moram kaj prositi, če se znajdem v stiski, saj velikega posluha od domačih nimam. Ker sem tako slabo razumljena. Ker nimam psihoz in ker ne delam scen, velja, da naj bi bila preprosto lena. In zato si od družine ne zaslužim nobene pomoči. Takšno je mnenje mojih staršev. Jaz pa sem zelo vesela, da nimam psihoz in samo druge preglavice, kot so nespečnost, kronična anksioznost, apatija in depresija. Imeti psihozo je naravnost grozljivo. Mene osebno izčrpa do zadnje moči in po njej se ljudje in pacienti pobirajo lahko tudi po dve leti. Ne vem, če je treba omenjati tudi sramoto? Recimo, da te lovijo vesoljci in nag tečeš po cesti in vtikaš glavo v poštno nabiralnike? No, to je filmsko, ampak veste, kaj mislim.

Januar. In dobrednost in prazniki bodo odšli. Pravijo, »ta depresiven« mesec je tu. Med kralji in kraljicami smo tudi takšni, ki nismo alkoholiki ali brezdomni, ampak smo preprosto zboleli. In iskreno rečeno, ko enkrat zbolíš, država pozabi nate. Življenje je konec. In tudi tisti, ki radi pogledajo v kozarec ali imajo takšne in drugačne odvisniške težave ... Tudi to je bolezen. Borimo se vsak sleherni dan, vsako jutro je novo upanje. Poskušajte ne obsojati, ampak si želeli, da ne pristanete v naših čevljih.

Maja Klemenčič

Cestna filozofija:

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE (ZKS)

Koalicija

Dobivamo opozorila, da nam samim ne bo uspelo. Čeprav vemo, da nas je dovolj, da napolnimo parlament in da bi ga zaradi nas morali prestaviti kar v Gallusovo dvorano, vseeno pravite, da moramo iti v koaliciji s kakšno drugo stranko. Problem je v tem, da nam nobena že obstoječa stranka ni ravno blizu. Kaj zdaj?

Upamo, da se bodo ustanovile stranke, kot denimo Narkomanska stranka Slovenije, Alko partija Slovenije in Brezdomni Slovenije. Zdaj boste rekli, da smo to že mi. Vendar nismo. Le pogledajte že obstoječe stranke. Tako podobna imena, da takoj zgrešiš njihov pomen. Tudi naša imena bodo podobna, vendar ne na domoljubni, temveč na socialni bazi. Če pa se v doglednem času – do volitev – te stranke ne bodo ustanovile, jih bomo kar mi sami. Kot satelitske stranke ZKS. Saj tako to gre. Torej, kar se tiče koalicije, ne skrbite. Znali bomo poskrbeti zase, saj imamo dobro šolo in zgledne učitelje.



Foto: Jean

Nekaj vas je že klicalo, da bi se radi priključili naši stranki. Naj vas opozorimo, da kličete na napačno številko. Mi nimamo pisarne na Kraljih ulice, temveč, kot smo že omenili, v parkih. Kadar smo tam. Ker trenutno nimamo pisarne, nam lahko pišete tudi na KU. Upamo, da bodo sprejeli vašo pošto, čeprav nimajo nič z nami. Mi smo samostojna in neodvisna stranka.

ZKS.

KAJ SEM DELAL?

Pa nakladal sem z viličarjem, pa delal v banki, pa vozil kamion. Vse to sem doživel. Tudi plinske jeklenke sem premetaval, pa mučil sem se za tekočim trakom, pa čistil sem luči, pa travo sem kosil, pa živo mejo in drevje sem obrezoval, vse to sem delal za denar. Zdaj pa ne morem več. Star sem in nimam energije, pa vse me boli. No, pa žena pravi, da venomer govorim samo o sebi, da sem bolan narcis. Tudi če bi govoril o drugih, bi nekako izhajal iz sebe. To je normalno. Splošna zdravnica pravi, da je življenje nepredvidljivo. Res je. Kdo je pred 50 leti vedel za internet, Facebook ali covid?

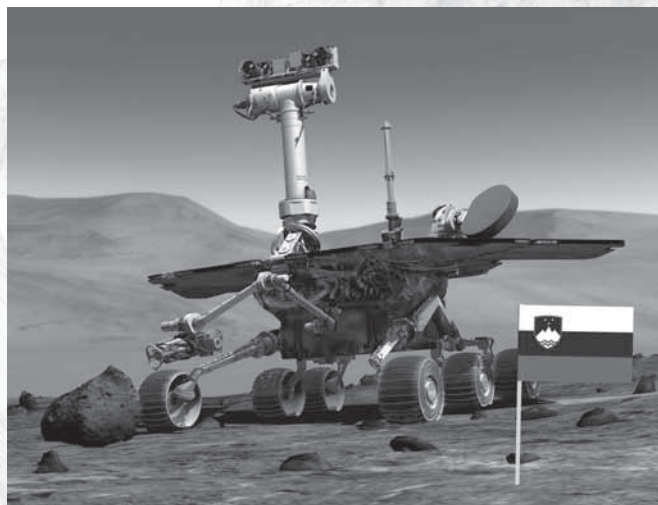


foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

DELITVE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Črtomir Clonsky alias Josip Kalašnikov je privekal na svet na Miklavžev večer tistega leta, ko sta Nemčija in Izrael navezala diplomatske odnose. V gimnaziji se je navduševal nad pankom. Kasneje je moral prijeti za kalašnikova, in to ravno takrat, ko je začela razpadati bivša, skupna Psihiatrična država na sončni strani Alp. Avtorske pravice in umotvori Črtomirja Clonskega so zaščiteni. Vsaka zloraba, še posebej v politične namene, bo sankcionirana pravno, tako civilno kot kazensko. Avtor dovoljuje razmnoževanje in širjenje svojih idej med ljudstvom z namenom ozaveščanja in izključno v nekomercialne namene.



#dežvobraz

Tako, dragi moji, zopet vam rečem, da smo v težkem položaju! Pacienti, zdravniki, bogati, revni, norci, psihiatri, Štajerci, Ljubljanci, Primorci. Te delitve nas more in razdvajajo. Smo kralji ulice in politiki, ljudje in magijci, policisti in lopovi, beli in rdeči, domobranci in partizani. Toda skupaj smo Slovenci ali morda bečki konjušari, kakor je dejal Bora. To smo mi, le še gnila ljubljanska greznica je ohranila svojo dušo. Kdo še kaj ve o Plečniku, Cankarju, Prešernu, Preglu, Karlu Možini? In kar se tiče drugih stvari, so tu še kloni, stvori, nevidni, leteči, volkodlaki, kanibali. So tudi to Slovenci? Pod Nemčijo in Slovenijo je mreža nevidnih niti pod zemljo, iz katere frče ljudje. In na Marsu, kjer je vse pod Zemljo, bil sem tam v sanjah, vihra slovenska zastava.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

Če bo človek obvladal te nadloge, pa še atomsko orožje, pa samodestruktivne nagone, potem bo zmagal. Ko pa je tako lepo živeti.

Niso bistvo moč in denar, oblast in hitrost. Včasih smo optimisti, takrat je lepo, včasih pa smo pesimisti, takrat ni tako lepo. Lepo je tudi, če ti soljudje hočejo dobro, če pa te imajo poleg tega tudi radi, si več res ne moreš želeti.

Kavica

NEK CESTNIH AJ

RAZSTAVA V ETNOGRAFSKEM MUZEJU

Po obiskanem kariernem sejmu v Cankarjevem domu me po poti proti domu ob vsesplošnem mestnem mrtvilu pritegne gruča ljudi pred Etnografskim muzejem. Vprašam varnostnika, kaj se dogaja, pa mi pove, da je otvoritev razstave, vredne ogleda, poleg tega naj si privoščim še kakšen kozarček pijače in košček potiče. Nekoliko sem oklevala, potem sem pa kar vstopila in mi ni žal, tako da bom ogled morda še ponovila. Če imate vsaj nekoliko umetniškega duha in vas zanimajo ročno izdelane stvari pa fotografije, ne bo odveč, če si jo tudi sami ogledate. Ob zaključku razstave si lahko vzamete še revijo, priporočam jo tistim damam, ki, tako kot jaz, rade vezejo, motivi so starodavni, še vedno zanimivi in tudi aktualni.

Sonata

SMO RES NAJBOLJ NAGRAVŽNA BITJA NA PLANETU?

Veliko je brezdomnih, ki nimajo kam. A tokrat ne bom govorila o ljudeh, ker se vseeno malce lažje znajdejo, temveč o vse večjem številu brezdomnih živali. Zavetišča so polna, na cestah pa polno neobglenih bitij, ki ne morejo govoriti, ne morejo v trgovino ali koga prositi za hrano. Še hujše je to, da se ljudje tudi fizično spravljajo na njih. Ko vidim, česa vse smo zmožni ljudje, se vprašam, če smo res najbolj nagravžna bitja na tem planetu. Zato prosim vse, ki imate možnost, ne kupujte živali, posvojite jih iz zavetišč, kupite jim najcenejšo konzervo in jim polepšajte dan. Da ne bo nesporazuma, brezdomci so pomembni, a tudi živali potrebujejo svoj glas.

Nina Stepanovič

ZGODBA ŽALOSTNE PSIHE

In spet je leto naokrog. Želje prejšnjega so se sžile v nič. Dedek Mraz mi tudi letos ni prinesel zdravja, morda ga prinese v letu 2022. Pravijo, da naj bom hvaležni za male stvari in prosimo le za tiste, ki jih res potrebujemo. No, družina ni mala stvar in hvaležna sem za njo. Za sina, ki ob šoli hodi še v službo. In za to, da mož in ati kuha kosilo ter da se usedemo skupaj vsaj za uro in pol na dan. Takrat se telefoni in televizija ugasnejo, mi pa si delimo dar zaupanja in pogovora. Hvaležna sem, da so zraven naše živalce, ki čutijo, da je tudi zanje čaroben čas ta december, ko malo več posladkov z mize pride tudi do njihovih želodčkov. Ko se spomnim ubogih ljudi, ki na meji z Madžarsko ali kakšno drugo državo čakajo na mrazu z otroki, zgubljeni in zmrznjeni, lačni. Ljudje, ki niti skodelice toplega čaja ne dobe. Pa ljudje brez plače, stari in osamljeni, obnemogli. Kako praznuješ, če je toliko nesrečnih ljudi? Kje si, tisti tam gor, ki nas imaš sebi v zabavo? Kako naj bo človek hvaležen, pije vince in je, kar mu je dano. Okrog nas pa mrtvaški ples ... Srečno vam novo leto?

Psiha

JAZ! DIKTATURA DEMOKRACIJE

Torek in petek denar! Gora pomeni svobodo. So nas učitelji že v osnovni šoli vozili na Šmarno goro. Golota je svoboda. Sem egoističen tip. Amen! Zelo me je izučilo zdravljenje alkoholizma. Terapevtska skupina v domu upokojencev. Pisatelj Marko Pavlin. Vaše zdravje naša skrb. Biostile samo zame. Čiščenje jeter. Bratu brat manipulator! Terapija demokracije je denar. En prdec bolj zaleže kot deset doktorjev. Človek se uči, dokler živi, ko pa misli, da vse zna, pa umre. Toda nekateri, ki pišemo, živimo večno. Politika, izobražena kurba. Nikoli ni prepozno. Ne joči, Peter. More! Kraja ruzaka in mobitela. Zelo bi jim ugajalo, da se mi pred smrtjo zmeša. Kaj sem jaz želel, da so me dali na drugi konec Slovenije, daleč stran od Ljubljane. Nimam otrok – torej sem svoboden. Upam samo, da ne bom končal kot Ivan Kramberger. Začel sem verjeti v Boga. Rešnica je droga! Golota. Nor mal.

Marko Pavlin

DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Veselim se praznikov. Imam veliko časa in stremim k najboljši zaposlitvi prostega časa. Na ulici sem se veliko naučil. Srečal sem veliko ljudi. Pa smo samostojni? Da mi misliti. Zelo težko bi se opredelil. Lažje mi je misliti o enotnosti. En narod, ena energija. Veselim se prireditve, ki je bila vedno kar dober spektakel.

GD

ANEKDOTE IZ PRODAJE

CENTI

Imela sem nekaj drobiža po en cent. Med ponujanjem Kraljev so mi padli po tleh. Ker sem jih s težavo pobirala s tal, mi je mimoidoči gospod priskočil na pomoč. Ko je videl, da imam samo cente, je skočil do bankomata in mi ponudil deset evrov: »Da ne boste imeli samo centov. Upam, da sem vam malo pomagal.« Zahvalila sem se mu ter dejala, da mi je veliko pomagal že s tem, da je s tal pobiral drobiž.

Kaja

DECEMBER, ŽE SPET

December je zelo lep mesec, poln veselja, praznovanja, dobrih želja. Veliko lepega prinaša december. Spomnim se, ko sem bila majhna, kako sem se veselila snega, sankanja, kepanja, smučanja in drsanja, pa seveda krašenja novoletne jelke. Ob koncu decembra, ko imam rojstni dan, sem bila presrečna, saj sem dobila ogromno daril, od staršev, tete in strica, babice in dedka, sošolk, prijateljev in Dedka Mraza, najbolj pa me je veselilo, da sem bila obkrožena s svojimi bližnjimi in da nisem poznala skrbi, zgolj čisto veselje, za kar sem družini neskončno hvaležna. To so bila najlepša leta, spomini, ki mi jih ne more nihče vzeti.

In če se vrnem v današnji čas, ko večina misli le nase, ko življenje ni več brezskrbno in ko v mojem življenju večine mojih bližnjih žal ni več, december ni enak. A vseeno, zdaj sem jaz tista, ki se trudi, da bo december nepozaben za mojo hčer, da bo tudi ona imela spomine, pa čeprav je vse skupaj bolj skromno, je pa polno ljubezni. In seveda ne morem mimo brezdomnih. Kako bodo oni preživeli december, bodo kot Cankar gledali skozi okna drugih, njihovo veselje, obložene mize, toploto?

Moj namen je, da pozovem vse dobre duše, pomagajte jim po svojih zmožnostih, osrečite jih v mesecu decembru, da bodo tudi oni v srcu imeli lepe, tople spomine in se počutili ljubljene.

Nina Stepanovič

MOLITEV

Gospod mi da 50 evrov in reče, naj molim za njegovo taščo, najboljšo osebo na tem svetu. Čez nekaj dni se spet ustavi pri meni. Pravi: »Veste, gospa, od takrat, ko sem vas prosil za molitev, se moja tašča ni več mučila, ampak je mirno zaspala.«

Kaja Povše

ŠE SO DOBRI LJUDJE

Delam kot vsak dan pred Lidlom. Pozdravljam in ponujam časopis. Ravno danes se je temperatura spustila pod ničlo, mrzlo je, jaz pa le v pulloverju, majici in jakni, ki ni preveč topla, je pa tudi že dala skozi kar nekaj let. Zebe me in me tudi kdaj zatrese. Ko gre nek gospod v trgovino, stegne roko in mi da v roke drobiž, bilo ga je za pet evrov. Seveda se mu trikrat zahvalim za prijaznost, ponudim mu časopis, vendar se mu mudi v trgovino. Delam naprej.

Do mene pristopi isti gospod, v rokah ima vrečko, mi jo ponudi in reče: »Tukaj imaš nekaj sladkega, liter cvička in novo bundo, da te ne bo več zeblo, obleci se, da ti bo toplo. Če ti pa ne bo prav številka, pa imaš tukaj račun in jo pojdi zamenjat.« Bil sem več kot presrečen. Takoj grem v notranjost trgovine, kjer je klopca, in si oblečem bundo. Kakšna razlika, ko sem stopil ven na mraz, saj me ni več zeblo. Obstaja veliko več dobrih ljudi kot slabih, tistih, ki te prezirajo in si mislijo, da so kaj več kakor jaz in meni podobni. Vsi smo krvavi pod kožo – enaki. Vse mi je prišlo prav, le cviček, tega pa sem nesel drugemu prodajalcu v bližini. Hvala gospodu, ki mi je pomagal v stiski, da me ne zebe več. Lokacija Lidl, Toplarniška ulica.

Jenko

RAZDALJA

Spet so odkrili novo, nevarnejšo različico koronavirusa, kar je pognalo strah v kosti že tako prestrašenim in zaskrbljenim ljudem. Tako sem neko decembrsko dopoldne kljub mrazu in nejevoljni množici, ki dnevno parkira avtomobile v garažni hiši na Trdinovi, ponujala ulični časopis mimoidočim. Izvod sem ponudila tudi gospe, ki je vidno prestrašena stopala proti meni. Gospa se je ustavila, rekla, naj počakam, in z roko segla v torbico. Iz nje je povlekla meter in mi odvrnila: »Ne mi zameriti, rada bi videla, kolikšna je razdalja dveh metrov. Veste, to je primerna razdalja med ljudmi v teh časih.« Tako prikupno hecno je izmerila primerno razdaljo, nakar pa se je le opogumila in vzela izvod.

Špela

PCT

Tokrat sem srečo s prodajo uličnega časopisa poskusila pred večjo trgovino z živili. Proti vhodnim vratom poslovalnice je prihajala premražena gospa. Z izvod v roki sem jo z nasmehom pozdravila. Gospa se je v hipu in prestrašena ustavila. Zdolgočaseno vpraša: »A vam ga pokažem?« Takoj sem razumela vprašanje. Nasmehnila sem se ji in odvrnila: »Ni mi treba kazati PCT pogoja, ga ne preverjam, vam pa lahko ponudim nov decembrski izvod Kraljev ulice.« Gospa se je pristrčno nasmejala in vidno oddahnila. »Saj imam PCT pogoj, da ne boste mislili, samo me tako zebe, da komaj čutim roke.« Razumela sem jo, saj sem sama na mrazu dotični dan stala že pet ur. Kljub neugodnim vremenskim pogojem sva začeli kramljati. Ker uličnega časopisa ni poznala, sem ji ga predstavila, in preden je vstopila v trgovino, se je odločila vzeti izvod.

Špela

POLJE ČASTI

Dežne kaplje polzijo po vejah, komaj nastajajoči brstiči bukke jokajo v mladih dušah osamljenih, zavrženih, samosvojih, ki stopajo po robu, pogledujejo čez, se ujamejo v zadnjem hipu, ko mama ali oče zapre vrata, da ga postavi na trdna tla. Potem kalvarija, ki ni nujno zgodba z veselim koncem.

Vse zgodbe so si podobne. Razlika je le v tem, da se večinoma odpirajo matere. Redko so to očetje, ki si upajo priznati poraz, a se niso skrili in preložili bremena in odšli.

Skupina za pomoč odvisnikom – starši potrebujemo razgovor, hlastamo za mnenjem in izkušnjo drugih, ki imajo še strahotnejšo zgodbo. Pandemija je te zgodbe dodatno obtežila. Metadonski center. Terapevtska skupnost Višnja Gora. Prevezgojni zavod v Smledniku. Center za zdravljenje odvisnikov. Psihiatrična bolnišnica Polje.

Bliža se četrtek, ko ima naš Luka razgovor za novo službo. Rad bi bil pismonoša. Daleč stran od doma. Ni maral za šolo. Poprijel je že za nekvalificirano delo, a je zamujal, zato ni opravil preizkusne dobe. Hoče nekam daleč, kjer ga nihče ne pozna. Tudi sam bi rad stran od teh »prijateljev«, ki to v resnici niso, ki so ga le izkoristili za nepoštena dejanja, za kajenje marihuane, za snifanje koke, za pitje litrov alkoholnih pijač, za prekomerno zadolževanje ali celo krajo. Kadar sva mu svetovala, naj ne hodi zvečer ven, se je izgovarjal: »Potrebujem prijatelje! Kaj naj počnem?«

Zamujal je domov, ni se držal dogovorov, zgodilo se je tudi, da sploh ni prišel. Koliko strahu, žalosti, vdaje, da se mu je zgodilo najhujše, kar bo, pa bo ... Nepopisni strah za otroka, čeprav bi bil lahko že samostojen. Ne vem, če se kdaj vpraša, kako živimo drugi. Včasih sem mu rekel: »Ti misliš, da imamo polno keša, in se režiš. Ne, vse, kar imamo, sva s tvojo materjo prigarala. Niti ne pomisliš, koliko časa je treba delati, da se zasluži za denimo vrednot žara, ki je 'izginil' iz vrtnete ute, ali pa tvoje kolo, ki je bilo malomarno parkirano ob hiši in ga ni več. Pa avto, s katerim ste se s frendi celo noč gonili brez zadržkov. Koliko stane življenje, streha nad glavo, voda, toplota, hrana, obleka, to je zate zanemarljivo, a ne? Škoda, da se mi ta trenutek, ko to poslušáš, verjetno posmehuješ. Vesel bom, ko boš zrel v takšni meri, da boš to, kar ti želim povedati, razumel.«

Naš Luka se je rodil kot tretji otrok v družini, strahotno zaželen, a že pred rojstvom sva bila starša seznanjena z njegovo kromosomsko drugačnostjo. Zakaj je prišlo do nje, nihče ne ve. »Nikoli ti nismo ukazovali pri izbiri šole in poklica, ker vemo za tvojo manjšo zmogljivost koncentracije, pač smo ti pomagali, da si naredil poklicno. Še bi ti želeli pomagati, da bi potem lažje živel, a če nočeš več, pač nočeš. Včasih si nagle jeze, zato sem ti že rekel, da preštej do deset, preden znoriš, to je vse, drugih opravičil ni. Lahko ti svetujemo, kakor koli pomagamo, ampak ne moremo spregledati tvojih zablod in nepoštenosti. Ne zapusti se do tiste skrajne meje, do roba, od koder ni rešitve! Vedi, da te imamo radi, ampak ko bo prepozno, ti ne bomo mogli pomagati; ne jaz, ne mami, ne brat, ne sestra.«

Vsi mu želimo, da bi dobil službo, da bi si dokazal, da postaja odgovoren. Zase. Za nas. Hkrati pa se bojimo, če jo bo zmogel. Dvajset let. To je čas, ko postaja velik, odrasel, ko bo moral postati odgovoren za vsako stvar in vsako dejanje v svojem življenju, in seveda za ustvarjanje lastnega življenja, pa če bo še tako težko. Vemo, da ga razburi že nasvet, naj pazi na osebno higieno, ki jo je zanemaril, odkar hodi po tej tanki črti.

Kdaj bo spoznal, da njegova izbira prijateljev, ki niso tako zelo

pomembni v življenju, kot si misli zdaj, pri skoraj dvajsetih, ni prava? K njim se zateka, ker ve, da je pri njih skrit pred zunanjim svetom, v resnici pa tone. Kam? Do kod? Naš strah pred nedovoljenimi poživili, od pijače do kajenja in uživanja mamil, je zelo velik in močno boli, čeprav on tega noče slišati. Vsak pogovor ga močno razburi, tako da prav eksplodira: »Kaj pretiravaš? Trava je koristna, nobene škode ne povzroča! Od zdaj ne bom več pil alkohola, kadil bom travo!« Trga se nam srce. Napišem mu pismo, saj besede obstanejo na papirju, lahko jih bere ponovno, se ob njih izjoče, robanti nad mislimi staršev ali pa se spoprime z življenjskimi izzivi.

Dragi Luka,

vem, da je pot odraščanja posuta s hormoni, ki so včasih nepredvidljivi, največkrat butajo v človeku, da bi znorel, a to je neizogibno, to je odraščanje, dozorevanje.

Oblikovati boš moral lastni jaz, kar se imenuje polje časti, in to je včasih zelo boleče.

Polje časti ni kraj za igro otrok. Otroci nimajo časti, in tega tudi nihče ne pričakuje od njih, saj je pretežko. In preveč boleče. Da postaneš odrasel, pa moraš stopiti na polje časti. In od takrat se od tebe pričakuje vse. Ne smeš odstopati od svojih načel.

Od tebe so zahtevane žrtve. Sodijo tvoja dejanja. Če narediš napako, jo moraš plačati. Včasih je treba požreti nagoni odziv in pokazati več zrelosti kot nekdo drug – nekdo brez časti. To lahko boli, toda zato obstaja polje časti.

Seveda ni za nikogar nujno, da stoji na polju časti. Če se ti to zdi prezahtevno, lahko vedno stopiš ven in ostaneš otrok. (Če se ne moreš upreti dejstvu, da sproti zapraviš vse, kar zaslužiš, in še več, da jemlješ stvari, ki niso tvoje.)

Toda če želiš biti značajan človek, je to žal edina možnost. Je pa lahko boleča, ko se moraš odreči stvarim, za katere zdaj misliš, da so nujne zate, da so dobre in ne moreš brez njih. (To je trenutno brezciljno pohajanje okoli »prijateljev«.)

Lahko ostaneš otrok ...

Otroci bežijo pred težavami. Otroci se skrijejo. (Za pijančevanjem in drogiranjem, žal.)

Ali hočeš ostati otrok?

Tega nihče noče ... verjamem, da tudi ti ne.

Dragi moj Luka, upam, da si razumel moje besede, če ne, jih beri večkrat. Presodi, kako boš zakorakal v svet odraslosti, in če potrebuješ pomoč, povej. Kar nekaj nas je, ki ti želimo dobro, saj te imamo radi in te želimo razumeti. Mogoče bi mi lahko odgovoril na te besede, bom vesel.

Tvoj oče

Odšlo je poletje in odšel je on, naš Luka. Stran od nadzora, v svoj svet. Na ulico. Brez vsega. Bil je lačen. Večkrat ni vedel, da je lačen, saj je imel travo, občasno heroin ali spid. Čakamo ga, a ne mara nazaj, domov.

Zaupajmo v sonce, ki ima v očeh včasih vse polno iskric zlovešče žalosti. In vsak njegov žarek bo postal nova priložnost, da iz svojega življenja naredimo čudež.

Erazem





Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

SREČNO V NOVEM

Četrtek je. Ura je osem zjutraj. Na mariborski železniški postaji pijem kapučino za 90 centov. Neki obred imam. Dopoldan običajno spijem dve kavi. Eno doma, eno nekje zunaj. Običajno po obisku tržnice ali pekarnice, v Piafu, na Poštni. Obred tolaženja, da je vse po starem. Pa ni. Pogojujejo nas. V lanskem letu se je vse spet postavilo na glavo in se vleče še od predlani. Pomlad gotovo strese kronico z glave te jare kače, ki jo premnogi z gorečnostjo gojijo na prsih. Ja, spet pišem na poti v Ljubljano. Na telefonu tipkam. Neka nova izkušnja. Za to kolumno sem imel namen gledati nazaj, inventuro delati, šinfati, po 2021 pljuvati in spet žrtev igrati. Hotel sem biti bogi bogi. Pa ne bom. Dovolj sem cel november depresijo in tesnobo izmenoma ujčkal. Ko ob pol treh zjutraj kličeš na urgenco, da nekomu malo pojamarš, mora biti res hudo. Tesnoba. Težave z dihanjem. Panika. Strah. Kot bi rekla Marjanina teta: »Mater je zajebano bit star.« Pa ni nujno vedno tako. Težave so lahko tudi izziv.

Ker se navajam ustvarjati neke nove možnosti, sem se namesto inventure konec leta spravil delat plan. Januarja naj bi bil v Andaluziji. Pisat grem nadaljevanje Coelhoovega Alkimista, ker mi pač ni všeč konec prvega dela. Že deset let me preganja ta osebna legenda, ki mi jo je Pavel podtaknil. Te dni čakam odgovor avtorjevih odvetnikov iz Barcelone. Avtorske in to. Februarja sem rezerviral svoje sarajevsko gnezdo, kjer bom knjigo uredil in se kako kilo poredil. Bosanci so menda vse ukrepe za vstop v državo ukinili. Marca bom iz Bosne, verjetno v kufru, švercal drugi del romana Biblija greha, ki se na vse kriplje upira rojstvu. Še založba se ga otepa. Po moje bo potreben carski rez izbire. Aprila se vidimo v Beogradu, kjer trilogijo končujem. Maj je nekako odprto, se pa vidim nazaj v Bosni. Romanija kliče. In Dijambare. In Olovo. Menda so nekje v gmajni neki stečki skriti. Morda pa me Srbi zadržijo v oddaji *Nikad nije kasno*, na katero sem se suvereno prijavil. Junija vstopim v 60. leto in se malo odklopim. Kar verjetno pomeni, da bom šel peš čez Pohorje. Sam. Ne bo prvič. Običajne tri dni komot raztegnem na dva tedna. Saj medvedi ne poznajo na koledar. Mudi pa se mi tudi nikamor.

Julija pohajkujem po Istri. Avgusta si dolgujem Korčulo. Vmes so *Melodije morja in sonca*, kamor grem afne guncat, če me bodo le hoteli. V septembru se na *Slovensko popevko* rinem. Oktobra nekaj za EMO posnamem. Novembra znajo biti tisti sivi dnevi, ko bom pod Igmanom, na zapečku izvira reke Bosne skiciral novo knjigo. Menda bo prvi resni neavtobiografski roman o zblojeni familiji in evtanaziji med morskimi psi. Živimo samo enkrat, umremo lahko večkrat. Vsaka ljubezen nas po malem ugonobi. Decembra pa, spet, v tretje, po najlepšem mestu na svetu kuhančka ponujam.

Ta kuhanček je vreden besede ali dveh več. Postaja namreč tradicionalen. Kot mariborski božični sejmi, ki jih zadnja leta sponzorira *Lager Field*. Na junk food reklamah so videti super, niso pa ravno hranilni. Za nobeno stran štanta. Lačna živina je za župo sicer dobra, zrezki pa so bol cagavi. Strah se pa v kosteh nabira. Zato jaz someščane grejem s kuhanim vinom. Lani, ko je bil na štantih prepovedan alkohol, sem jaz točil prvo ilegalno kuhano vino v Sloveniji. Tudi prvi ilegalni stand-up smo izvedli. *Live stream* in vse. Letos je naše vino brez PCT-ja, grozdje pa menda tudi ni cepljeno. Kot Đoković. Pravkar sem s TV v ozadju izvedel, da bom tudi letos edini ponudnik kuhančka. Ukrepi, zakoni, blodnje. Na zdravje. Itak.

Decembra torej gor in dol po mestu marširam in zbiram prostovoljne prispevke za društvo UP-ornik. Odzivi so različni. Eni bi me živega požrli. Drugi po kosih. Najraje imam tiste, ki bi v mednožju začeli. Počasi, z občutkom. Nekaterim sem smešen, enim tečen, tretjim nadležen, večini pa zanimiv. Prvim se tudi sam nasmejem, jih oblažim ali vsaj psa pohvalim ali otrokom bombon podtaknem. S temi običajno poklepetamo ali si vsaj kaj lepega voščimo. Tudi lepa misel pogreje. Drugi, običajno neki *nouveau riche* v bomber jaknah, se mi malo smilijo. Se mi zdi, da sem zanje neviden. Kot večina problemov večine. Daleč od oči, daleč od srca.

Tretji so samozadostna jara gospoda, ki se posmehljivo zanaša na trenutni val blagostanja. Pozabljajo pa na popotresne sunke ekonomskega



cunamija. Zanje si zato nadenem nasmehek novokomponiranega harmonikarja in se zazibljem v ritmu polke dalje. Včasih prešaltam na valček. Četrtni someščani, tisti nasmejani, in redki turisti so moja ciljna publika, ki nikoli ne razočara. Ljudje, ki se od daleč zazrejo v moje oči, so to. Ljudje, ki ne umikajo pogleda. Ljudje, ki začutijo iskrenost. Ljudje z velikim L, ki berejo Kralje ulice. Ljudje, ki jim ni treba nič dokazovati, jim nič preveč na dušo pihati, ker ta velikodušno stopa nekaj korakov pred njimi in se z mojo rokuje, še preden se zagledamo. Kak naj vas človek nima rad? Iskrena vam hvala. Hvala tudi vsem donatorjem vina in začimb. Vsem, ki ste me zamudili, pa rešilna bilka. S SMS-om na 1919 upornik5 lahko darujete pet evrov za nazaj in tudi za naprej. Pa na en odstotek dohodnine ne pozabite.

Ura bo kmalu devet. Vlak je v pol ure prisopihal do Poljčan. Ja, to je oni, ki stoji pri vsaki hruški. Kavbojci smo mu včasih rekli.

Okus kave se izgublja. Sladkoba ostaja. Sladkoba občutka, da smo ljudje po večini vseeno ostali ljudje, da nam humanosti niso vzeli, in upam, da se bodo tudi zgubljene ovčice in sinovi slej kot prej vrnili k ognjišču človečnosti. Če vas Miklavž, Božiček in Dedek Mraz niso prepričali, se te dni obrnite na razsodišče Treh kraljev. Dvakrat pridejo. Zdaj ko boste odložili to magično revijo, ki povezuje dajanje s sprejemanjem, se pa spravite svoj plan za leto 2022 delat. Se splača. Četudi samo zase. Vesolje vas posluša. Drznite si skreirati najboljše leto do sedaj. Dovolite si videti, kaj si res želite. Kajti če ne veste, kaj bi radi, boste dobili točno to. Pa srečno.

Pismo bralcev:

KROMPIR – NEKOČ SATANOV GOMOLJ

Nedeljski dnevnik je v Skrinji dne 28. julija 2021 priobčil članek pod gornjim naslovom. Hote ali slučajno, zavestno ali nenamerno. Vsekakor učinkovito in ob pravem času, da si bralci ustvarimo primerjavo, kako smo ljudje pred 500 leti skeptično in s strahom sprejemali krompir, danes samoumevno nepogrešljivo živilo.

Primerjava z današnjimi razlogi in zadržki proti cepivu proti covidu-19 je banalna in nevzdržna, vendar velja poskusiti in osvetliti nekaj takratnih odklonilnih »razlogov« zoper krompir in jih primerjati z današnjimi »razlogi« zoper cepljenje proti covidu-19. Pri tem gre upoštevati, da je takrat velika večina ljudi verjela, da peklenščki hodijo po zemlji čisto legalno in brez PCT-aplikacije. Resnici na ljubo je treba dodati, da peklenščki še vedno hodijo po zemlji, vendar ne rožljajo z verigami in z burkljami ne strašijo otrok. Rožljajo pa z resnim morilskim orožjem, kibernetiskimi strahovi, CO₂ in drugimi nanodelci, ki jih spuščamo v zrak. Povedati je tudi treba, da je cerkev pred 500 leti učila: *Kar je nad nami, je Božje, kar je pod nami, je Satanovo*. Krompir je bil v zemlji in je zato Satanov pridelek in njegova last. Danes je cepivo »izum farmacevtske mafije«, ki je z bogataši sklenila sporazum, da bodo zdesetkali prebivalce

na prenaseljenem svetu. Krompir je strupen, so dejali naši predniki. Seveda je, če jemo surovega. Cepivo proti covidu-19 je strupeno, pravijo današnji skeptiki. Seveda je. Tudi aspirin je strupen, ker ti pusti razjedo v želodcu.

Kaj pa cigareti, ki jih prosto prodajajo v trafikah? Več kakor 70 rakotvornih spojin je v cigaretne dimu. Skeptiki, stopite v akcijo za zmanjšanje kajenja med mladimi, pa bo učinek večji od vaših internetnih »argumentov« proti cepivu proti covidu. Naši predniki so trdili, da so halucinirali po uživanju krompirja. Verjetno so res, če so jedli surovega. Današnji internetni vsevedi trdijo, da nam s cepivom vbrizgavajo vsemogoče čipe, ki bodo spremenili naš značaj, našo osebnost.

Le nekaj primerjav sem si dovolil. Če komu to ni všeč, se opravičujem. Nikomur ne vsiljujem svojega mnenja. Vsak je svojega telesa gospodar. Nobene pravice pa nimamo, da s svojim ravnanjem ogrožamo druge. Naši predniki so potrebovali 200 let, da so sprejeli krompir. Srčno upam, da bo naša generacija cepivo proti covidu-19 sprejela še letos. Pa zdravi ostanite, cepljeni ali ne.

Andrej Bolčina, avgust 2021

016
KRALJI
ULICE

PAPARAZZI ZA REVEŽE



Foto: Jaka Prijatelj

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.



Vir: VA

Andreja Vidmar

Andreja Vidmar o poslanih pesmih

Pesmi »gradim«, tako bi najbolje opisala svoje pisanje, ko so vsebine, ki jih odpiram, zame še emocionalno žive, a jih že opazujem z distance. S podobami, ki mi kot navdih vstopajo v pesmi, večkrat najdem uvid in do posamezne teme tako lahko vzpostavim svobodnejši odnos. Zanima me raziskovanje ranjenih družinskih odnosov ali odnosov nasploh ter z njimi povezana čustvena stanja nekoč in danes. Rada imam podobe iz vsakdanjega življenja in vzdušje, ki ga zmorem izraziti le s pesmimi.

Njeno valentinovo

Precej pred budilko
jo zbudi maček.
Brez milosti se loti njenih
odkritih stopal in
jo zmagoslavno vrže v
Valentinov dan.

Vsakdan.

Prebija se skozi žive in
pretekle ljubezni,
ki so ji založile hišo.
Razporejat jih gre v rednike.
Tople bližine pobarva rdeče.
Ledene s črno prečrta.

Večkrat.

Začudeno si ogleduje
sive kamne, ki jih je
pobrala iz prsi nekaterih
nekoč tako dragih ljudi.
Pred spanjem jih da nazaj v
spodnji predal.

Znova.

Za lahko noč na glas
bere to pesem.
Če sliši samo sebe,
mirno zaspi.
V polsnu ji maček že
greje noge in prede.

Netopirka

Dolgo sem živela z njo,
svojo nadomestno mamo.
Ko sva se našli, sva druga drugi
s kože postrgali nezaupanje.

Zasušeno popkovino je privezala
na svoje koničaste zobe.
Z nogami sem se oklenila
njenega telesa.

Skupaj sva prhutali v sredice jam.
Med visenjem na podstrešju
sva strašili ljudi in se smejali
iz krošenj in cerkvenih špranj.

Plenu sva z gobčkoma
trgali meso in ga kupčkali
za pojedino kot dva prijateljska psa.
Skupaj sva sesali kri in

neverjetno, odmerjene kapljice
so me odžejale.
Jedla sem oklepe žuželk,
ki so zame ostale na strani.

Ko je mreno moje kapilare
prepletala s svojimi žilami,
sem skozi celice prhut
začela kopati rov.
Bolelo je, kadar me je s kremplji
vlekla nazaj.

Nedavno sem se odkopala
dovolj daleč. Uspelo se mi je
zruvati do konca in predreti opno.
Postavila sem se na prstke,
slišala svoj prvi eho.

V koloniji še vedno tu
in tam previsim na tramu simbioze.
Ona tudi pride. Z nje zdaj vraščena
binglja nova sirotica.

P. S.
Drugače pa veliko letam.
Nič posebnega ne počnem.
Lovim cvilke ljubezni.
Svobodo jem.
Živim.



Selma Skenderović

POZNO ZVEČER V TRSTU

Foto: BoBo

Avtorica o poslani zgodbi

Zgodba Pozno zvečer v Trstu je zgodba o slovenskem paru, ki Havo sprejme za svojo. Čeprav nista iste vere kot Hava in iste narodnosti, sta se pripravljena postaviti na njeno mesto. Zaradi tega se tudi Hava spremeni v njuni bližini in omehča svojo nastrojenost proti Slovincem.

»A vidva kdaj štejeta te črte?« sem prekinila tišino med nami. Jaka je vozil, Nuša si je popravljala maskaro, jaz sem sedela ob desnem oknu zadaj. Predtem sva se z Nušo videli dvakrat. Na hitro, nisva si izmenjali nobene besede. Nasmeh in pozdrav z obrvmi pa že. In enkrat sem jedla njeno jabolčno pito, ki jo je Jaka prinesel za malico.

»Katere črte?« je vprašal Jaka. Pogledal me je v vzvratno ogledalo, Nuša je pospravila maskaro v torbico, jaz sem se približala njunima sedežema.

»Pa te bele, ki so na cesti,« sem mu odgovorila. Prvotni občutki, da se z njima ne bom znala pogovarjati in da bo nekaj šlo narobe, so počasi izginjali. Skrbelo me je edino, da v Trstu ne bomo našli prave stavbe.

»Dejansko ni nobenih drugih,« je dodala Nuša. Smejala se je.

»Ne. Zakaj bi jih štel?« je odgovoril Jaka.

»Jaz jih vedno štejem, ko se vozim. Še posebej, ko gremo v Bosno.« Pot do Bosne se mi je vedno zdela predolga. Morala sem najti nekaj, kar bi me zaposlilo za dlje časa. Belih črt je zmanjkalo šele, ko smo prišli do stranske ceste. Makadama.

»Zakaj?« me je nato vprašal.

»To je tako kot tisto, ko nekateri štejejo svoje korake in pazijo, da stopijo točno v kvadrata na promenadi.«

»Tako hitro ti jih uspe prešteti?« me je vprašala Nuša.

»Ja, skoraj vedno,« sem ji pritrdila.

»Skoraj? Torej ti ne uspe vedno?« Če ne bil star skoraj trideset let, bi mi Jaka zagotovo pokazal jezik.

»Včasih mi ne uspe, priznam. Tako ali tako nikoli ne preštejem vseh, to je nemogoče. Pri določeni številki se ustavim.«

»A je vedno ista ali je vsakič druga številka?«

»Jih boš tudi ti začela šteti, Nuša?« sem se hecala z njo, ker je toliko spraševala. Že petnajst minut smo pletli pogovor okrog belih črtic in nihče ni omenil, da bi se rad pogovarjal o čem drugem.

»Verjetno ne, samo zanima me,« je rekla in obrnila glavo v levo, k meni.

»V bistvu ne vem. Kar nekje se ustavim, ne razmišljam toliko o tem. Na koncu je zadnja številka vedno liha.«

»Aha, razumem.« Glavo je obrnila stran od mene.

»Mislim, da bo deževalo.« Jaka je končno zamenjal temo pogovora.

»Ja, napovedali so dež,« je dodala Nuša.

»Sta vzela dežnika?« sem ju vprašala.

»Ti imaš svojega?« Jaka je čakal, da mu Nuša odgovori.

»V prtljajniku je zagotovo kakšen, tukaj je ta črni ...«

Sklonila se je in pobirala nekaj izpod sedeža: »Našla!« Izvlekla je



Foto: Pexels

Fotografija je simbolična

dežnik in ga pokazala meni in Jakcu.

Nato sem poslušala, kako se pogovarjata. Napol neznanca, ki sta se zaradi mene odpravila v Trst, da bi si z mano ogledala predstavo v Slovenskem stalnem gledališču. Slovence, zaradi katerih nikoli ne dokončam povedi, da so vsi Slovenci isti.

Njun pogovor me je vrnil v junij preteklega leta, ko sem komaj spoznala Jakca. Predstavil se mi je najmanj trikrat in pri tem vsakič dodal, da ne ve, ali se mi je že predstavil ali ne. Pred kratkim sem mu samo zbegano mahala v pozdrav. Mesec dni sva potrebovala, da sva se sploh začela pogovarjati. Najini prvi pogovori so bili hecni. Mislila sem, da si ni zapomnil mojega imena, zato sem mu ga prikrito omenjala v vsakem pogovoru, dokler mi ni rekel, da si ga je zapomnil. Čudilo me je, da ga je zanimalo kar koli o meni in mojem življenju. Povsem nepričakovano sem bila pripravljena nekomu zaupati, kako se pravzaprav počutim. Resda se ne spomnim, kako sva načela pogovor o bajramu, ampak prepričal me je, naj naslednjič, ko ga bom praznovala, prinesem baklavo tudi njemu in njegovim kolegom. Če sem iskrena, se ne spomnim niti, kako sva se začela pogovarjati o vsem, kar sem drugim zamolčala. Eno je gotovo – Jaka se mi je zdel drugačen. Zmeren, umirjen, prijeten. Bil se je sposoben postaviti v mojo kožo, čeprav ni ne tujec ne musliman. V nasprotju z drugimi ni le zamahnil z roko in se obnašal, kot da se ga nič od povedanega ne tiče. Takrat se še nisem zavedala, da je Jaka postal moj pravi prijatelj. Skoraj brat. Jaz njemu nisem mogla pomagati toliko, kot je on meni. O svojih težavah mi ni govoril. Najbrž zato ne, ker sem mlajša in mu ne bi mogla svetovati glede stvari, ki jih še nisem doživela.

Pri vsem skupaj me je žalostila zgolj ena misel – da je Jaka zasedel Veričino mesto v mojem vsakdanu. Ko se je obesila, sem si prisegla, da je nihče ne bo nadomestil. In ravno to se je zgodilo, dan za dnem je vse, kar sva počeli z Verico, nekako izginjalo iz mojega spomina. Postajalo zabrisano.

Nuša in Jaka sta prekinila svoj pogovor.

»Zakaj si pa kar naenkrat tiho?« me je vprašala Nuša.

»Razmišljam,« sem ji odgovorila.

»O čem?« me je nato vprašala.

»Ma, o ničemer pomembnem.« Nisem želela sitnariti s svojimi mislimi.

»Vseeno nama lahko poveš,« je vztrajal Jaka.

»Brez veze je, res.« Še kar sem se izmikala odgovoru.

»Potem pa nič.« In Nuša je nehala vztrajati.

Nisem vedela, kaj ji je Jaka povedal o meni. Imela sem občutek, da vse, o čemer sva se pogovarjala. Tudi to, da postanem tesnobna pri vsakem prečkanju prehoda za pešce. Začuda nisem bila jezna. Če sem Jakca imela za brata, je bila Nuša potemtakem moja sestra.

Bližali smo se Trstu. Še enkrat sem preverila točno ime ulice, na kateri je gledališče in kamor naj bi prispeli pol ure pred začetkom predstave, da bi si kupili karte. Končno smo našli parkirišče in se potem z dežniki odpravili do gledališča.

»Scusi, dove si trova Teatro Stabile Sloveno?« sem vprašala mimoidočega na ulici.

»Mi dispiace, non lo so.« Ni vedel ali pa ni hotel povedati. Slišal je, da govorimo slovensko.

Prispeli smo med zadnjimi, in še to po zaslugi fanta, ki nam je povedal, kako najhitreje pridemo do gledališča. Morali smo steči čez prehod za pešce, in nisem se obotavljala ...

Mohamed El Khatib je dolgo obiskoval svojo mater v bolnišnici. Rojena je bila v Maroku, pozneje se je preselila v Francijo. Ni govorila francosko in ni se asimilirala v francosko okolje. Tuja zemlja, tuja vera, tuji ljudje, tuj svet. Bila je nepismena, Mohamed ji je rad prebiral Hugoja. Predvsem pa je bila mati. Mati, ki ni dobro poznala svojega sina. Mati, ki bi ji lahko očitali pretirano požrtvovalnost, pasivnost in nerazsodnost. Mohamed je celo prezrl njene napake, ker je njegova Mati. Po njeni smrti so mu ostali zgolj spomini na več medijih. Filmi, videoposnetki, sporočila, intervjuji, fotografije. Avtor monodrame je vse to zbral, zaokrožil zgodbo in se tako poslovil od svoje matere.

Navdušilo me je platno, postavljeno za igralcem.

Na njem je bila fotografija matere s sinom v naročju. Mati je med predstavo postajala vse temnejša, dokler ni postala črna, nevidna. Na koncu je bilo videti le še sina. Poleg platna je bila na tleh maroška zastava. Maroko je bil prikazan kot pravi dom. Domovina Mohamedove družine, končni cilj in kraj, v katerega naj bi se z veseljem vračali. Toda, za razliko od očeta in matere, ki varčujeta, da bi lahko bila pokopana v Maroku, so Mohamed in njegovi sorojenci bolj navezani na Francijo. Ne govorijo arabsko, maroške navade se jim zdijo čudne. Vse to ustvarja nove ločnice med njimi, ki jih le še bolj medsebojno oddaljujejo.

Motilo me je le to, da je igralec narobe naglaševal muslimanska imena, na primer Sámira, Ígbal in celo Mohaméd. Poleg tega monolog ni bil slovnično dodelan – dodajanje črke



Foto: Laszlo Wallner

Fotografija je simbolična

s, kjer to ni potrebno (imaste, počneste), napačna uporaba povratno svojilnega zaimka, mestoma nerodno sklanjanje.

Na poti nazaj smo si pripovedovali svoje vtise.

»Jaz sem mislila, da ne bosta zdržala do konca,« sem jima rekla.

»Zakaj?« sta me vprašala.

»Ajde, da bi bila samo predstava, to bi še nekako šlo.

Ampak monodrama ... Mislila sem, da vama bo dolgčas.«

»Ma ne, meni se je zdela v redu,« je rekel Jaka.

»Tudi meni je bila všeč,« je dodala Nuša.

»Kdaj gremo naslednjič?« Začela sta se meniti, kdaj bi lahko šli naslednji mesec in kaj bi gledali. Bila sem srečna, ker smo šli v Trst, ker sta ob meni, ker smo se že menili za naslednjič, ker imam nekoga rada.

»Hava, spet si tiho,« me je klical Jaka, ko smo že zavili proti Kopru.

»Veš, da je Nuša noseča? Dobila bova otroka!« je nato rekel.

Ta otrok bo zagotovo srečen, sem si mislila. Njega in Nušo ne bodo ločevale meje in zastave. Platna in navade.

Zgodba je izšla v knjigi Zakaj molčiš, Hava?, JSKD, 2021.



Alex Kama Devetak

CVETLIČARKA

Foto: osebni arhiv

Avtor o poslani zgodbi

Zgodba je refleksija o spominu, razmišljanje o simboliki rož.

Tako kot vsak dan je tudi danes nekaj minut pred osmo že urejala vrče z rožami pred leseno hišico ob pokopališču. Ven je prinesla najprej vse rože oranžne barve, njegove najljubše, nato rumene, rdeče in roza. Nazadnje še bele. Na najvidnejše mesto ob vhodu je tokrat postavila kale, saj bo ob enajstih pogreb gospe Elvire, ki jih je oboževala. Ob pogrebih se je potrudila prodati najljubše rože pokojnika. Gospa Elvira ji je skoraj vsak teden zabičala, naj bo njen grob poln belih, svežih in najlepših kal — a bog ne daj, da bi bile njene, saj se je preveč trudila zanje. Baje, vsaj tako so trdile čenče, jih je celo dodala v *testament*. Alma, največji vaški radio, je razlagala, da je Elvira svojo vilo *vista mare* pustila vnukom, a pod pogojem, da bodo poskrbeli za vrt, predvsem pa za njene kale.

Čez nekaj minut je prikolesarila prav Alma. Skoraj vsak dan je prišla zgodaj zjutraj, da bi lahko v miru poklepetali. Ponavadi je Alma to opravila kar sama, saj je za spodbudo rabila le nekaj *aha, ma kaj res, nezaslišano, ma ne mi rečt, eh, ja, kaj češ*. Ostalo je naredila sama. Nikoli ni pozabila omeniti vnukinje, izjemne pianistke in odlične dijakinje, razen v fiziki, ker tisti njen profesor tako slabo razlaga, in sosedo, s katero se je pogosto kregala. Enkrat zaradi drevesa, ki se je že razširil na njen vrt, drugič zaradi prahu, ki vsak dan leti z okna ali z balkona, tretjič pa kar tako, ker sta se dolgočasili. Ampak danes ni bil tema sosedo in vrt, ki ga je poplavila med zalivanjem. Seveda bi bilo to afera dneva, če se ne bi zgodilo, kar se pač je.

»Jezus Marija, v vasi nismo kaj takega imeli, odkar se je Peter ...« Ko se je zavedla, kaj govori, se je Alma hitro ugriznila v jezik in raje spremenila temo. »A so rumene vrtnice že prišle?«

Enkrat tedensko je kupila tri rože za pokojnega moža: rdeč nagelj, da ne bi pozabil, kaj je prav, rdečo vrtnico za ljubezen, in še rumeno.

»Da si ne bi slučajno tam dol ali gor, kjer koli pač že je, našel druge ženske. Ziher je ziher. Čeprav, če mene vprašaš, je globoko, zelo globoko spodi, tam pri samem Satanu,« je Alma rekla, medtem ko je izbirala najlepšo in največjo rumeno vrtnico za moža.

Za njo je prišlo nekaj vaščanov, ki so bili namenjeni na pogreb. Z vsemi je izmenjala kakšno besedo o vremenu in podobnih nepomembnih rečeh ter jim prodala kale. Seveda so vsi omenjali usodo uboge Elvire in zmajevali z glavo. Prišlo je tudi kar nekaj ljudi iz sosednjih vasi.

»Oh, še dobro, da je cvetličarna odprta,« je tisti dan večkrat slišala. Cvetličarna, prostor, ki se ji je ob njenem prihodu v vas, ko so jo zaposlili za učiteljico v osnovni šoli, zdel tako tuj. To je bil Petrov raj, a sčasoma je vzljubila to leseno hišico tik pred pokopališčem.

Ob uri kosila si je na pult postavila skledo, polno domačih češenj, in iz torbe vzela knjigo. Na tak način je priganjala popoldanski dolgčas, saj ob tej uri ni bilo nobene stranke. Ostale trgovine so se takrat zapirale, ona pa ni. »Kaj, če pride na pokopališče nekdo, ki rabi rože? Kje jih bo dobil? S čim bo pozdravil osebo na pokopališču?« je vedno rekla Almi, ko jo je ta spraševala, čemu ima trgovino odprto cel dan. Potopila se je v branje.

Ko je mimogrede pogledala na uro, je opazila, da je ura pet. Kje pa je Drago, je pomislila. Dvakrat tedensko je prihajal na obisk k hčerki Maji, ki je pred štiridesetimi leti naredila samomor. Vrgla se je s pečin v morje, kot vsi tukaj okoli. To se je zgodilo takrat, ko je ona komaj prišla v vas in je še bila prepričana, da bo za vedno učiteljica. Spomnila se je, da ji je Peter takrat rekel, da drugega izhoda iz vasi



Rade Nikolić

skorajda ni. Majine najljubše rože so bili tulipani, Drago pa rož ni maral. Večkrat ga je skušala prepričati, da so rože lepe, a zaman. Vsekakor pa je za hčer vsak teden kupil šop najbolj pisanih tulipanov, kar jih je imela. Kje pa je? Živčno je stala pred vrati in se ozirala proti vasi. Če ga ne bo, bo Maja ostala brez svežih rož. Minute so minevale, Draga pa ni bilo. Odločila se je, da bo sama poskrbela. Izbrala je najlepše tulipane in pripravila šop. Vzela je še kalo in vrč vode. Ko je prišla do Majinega groba, je zamenjala stare cvetlice s svežimi in jih zalila. Za trenutek je postala ob grobu. Kmalu bosta skupaj, se je ujela reči. Ah, neumnost, je hitro dodala. Mogoče je samo zaspal pred televizorjem. Ne bi bilo prvič. Če bi živel v tej vasi, bi ga obiskala. Sosednja je daleč, še posebno če imaš samo kolo in uničeno koleno. Po poti nazaj se je ustavila pri Elviri in ji na grobu pustila kalo.

Zadnji dve uri sta minili brez ene same stranke. Nekaj pred sedmo so zazvonili zvonovi. Po zvenu bi rekla, da so bili iz sosednje vasi. Trikrat. Moški, je pomislila. Počasi je začela pospravljati rože po istem vrstnem kot zjutraj: najprej vse oranžne, šele na koncu pa bele. Kot vsako sredo je tudi danes iz vrča vzela oranžno vrtnico, zaklenila cvetličarno in se odpravila domov.

Čez nekaj minut je vstopila v stanovanje. Sezula si je čevlje in z oranžno vrtnico v rokah bosa stopila v dnevno sobo. Po stanovanju je vedno hodila bosa. Pogledala je Petrovo fotografijo na knjižni polici zraven televizorja. Pred njo je bila položena posušena bela vrtnica. Njegovo zadnje darilo. Grenko se mu je nasmehnila in v vazo blizu fotografije postavila svežo oranžno vrtnico. Drugega izhoda iz vasi ni, ji je ponovil spomin. Preden je šla v kuhinjo, je prižgala televizor. Med žvrkljanjem jajca si je popevala stare, skoraj že pozabljene italijanske popevke, medtem ko so iz zvočnikov v dnevni sobi prihajale novice iz današnje lokalne kronike. Če bi jih zares poslušala, bi slišala, da je v sosednji vasi rešilec na nujni vožnji povozil starejšega moškega, ki pa k sreči ni v smrtni nevarnosti. Ko se je vrnila v dnevno sobo, so že bile na vrsti športne novice, zato je raje preklopila.

SSUM.UM.SI

DATUM: _____

Spet je ta čas, ko smo vsi travmatizirani. Čas izpitnega obdobja! Mislim jst nimam kaj za bit travmatizirana. Ne zato, ker sm vestna in se učim. Ampak, ker poravejam lansko napako neresnosti in kretenizma, tko da ubistvu nimam pojma niti kakšen predmetnik mam. Nekak sam upam na to, da me rešta moja logika al pa šesti čut. Lani sm ugotovila, da mi splošna razgledanost o Britney spears ni kaj preveč pomagala pr pravu.

Uglavnem. Jst upam, da to bere kak moj profesor. Pa da bo vidu, da pišem v zvezek od fakultete in reku:

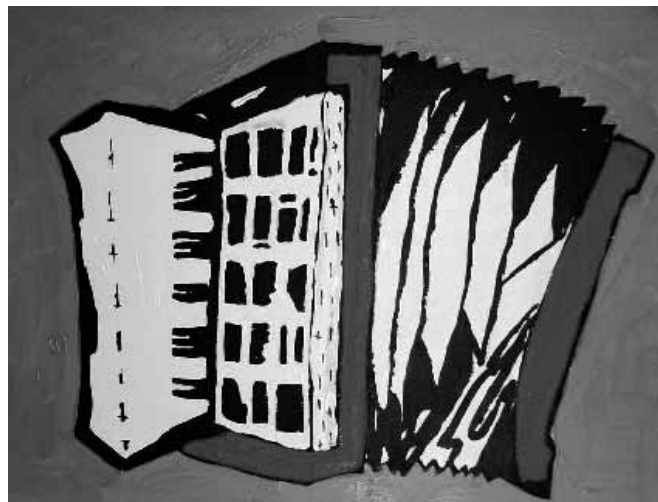
Sara, evo ti en desetkič.

Kot dolgo, če se gremo zares, nevem iz kerga naftalina bom potegnila učno gradivo. Kako je lahko zmanjkač učbenikov v knjižnicah? Kaj, a to si sposojajo že junija za januar? A je ta folk torej normalen a nenormalen? Kaj se dogaja? Neka random kopirnica bo zdej zaslužila celo mesečno plačo politikov zarad takih cvetk, kot sm jst. Dej sam prosim tisto šestko pa da sm lahko pol naprej heresna.

JAZ NISEM ODAVDE, 9. DEL

Ja, ja, ja, ja sam taj Balkanac, ja, ja, ja, uvijek u mojoj krvi, ja, ja, ja, ja sam taj Balkanac, ne treba nam Evropa, jer to smo miii. Ja, ja, ja, ja sam taj Balkanac ... Kaj sploh počnem še v tej hladni neskončni noči? De mi je imanje? Zakaj sem še vedno tuki? Sem res taj Balkanac?

Krajišnik je popolnoma izgubil občutek za čas, znana goščava, po kateri je lupal, mu je bila znana od prej, kar je samo še potrdilo njegov sum, da se v bistvu ves čas vrti v krogu. Naenkrat zasliši glasove na drugi strani velikega dolgega grmovja, ki je šele zdaj prišlo do izraza v tej slabo osvetljeni goščavi. Šepetajoč glas: »Kažem ti, opet je nestao. Ovaj čovjek je ko duh, sad je tu i magla, sada je tamo i vozdra. Siguran sam, da sumnja nešto. Napravili smo što smo napravili ali mislim, da će biti sve u redu.« Glasovi so bili šepetajoči, lica zasenčena, ni mogel prepoznati nikogar. Hitro je vse potihnilo. O kom točno so govorili? In kaj naj bi ta človek sumil? Hm, in vsi ti ljudje, ki jih je srečal. Ne vem. Spreletel ga je srh. Obrazi lic so se mu razvrščali v mislih, zdaj o enem, zdaj o drugem, njihovi izrazi lic, njihove mrtve oči, ki ne obetajo nič dobrega. Pred očmi se mu utrne obraz pesnika boema, ki zdaj deluje drugače. Zdaj mu bolj do izraza pride njegov mrtvo hladen izraz lica, na veselici, v gozdu, za šankom, na cesti. Njegove mrtve oči. In Miro? Hm? Hladnokrvni ubica, ki brutalnost vidi kot vrednoto. Je on eden teh četnikov, o katerih se je tako govorilo? Vojni heroj, kot pravi? Hm, kaj vse je počel v vojni? Vidim, kako se naslaja na tuđim patnjama. A tudi tisti mladi seljan je bil sumljiv. Kot da bi ga nekdo poslal proti meni. Kaj je bil namen? Da me zamotijo? In rodo? Ti rodo? Ne vem, kaj naj rečem. Sumljiv si mi. Zares sumljiv od samega začetka. Prikažeš se od nikoder z neko neumestno nedolžno zgodbo. A kaj sploh govorim? Kaj sploh povezujem? Kaj je moja predstava? Je to posledica zakajanja?



Maja Bračko

Takega hardcore šita nisem kadil v lajfu. in takih misli tudi še nisem doživel. Takih mračnih, a morda resničnih. Morda? Hm, ma kako zakajanje, haha, smešen si, to je bolj plod moje izprijene domišljije. Pretiravaš, človek, govoriš, kot da bi se pol mesta zarotilo proti tebi.

O kom so govorili? O meni? Kdo so ti ljudje? Ma, dosti mi je vsega! Tam je tabla in osvetljena pot. Kako je že prej nisem opazil, madona?! Da vidimo, katera ulica je. Gavril Principa. Na tem naslovu smo imeli hišo. Nikoli nisem pozabil te ulice. Ampak to ne more biti to. Tega kraja se ne spomnim. In ta ulica je zgleda res dolga, samo nje se moram držati in bom našel ... Samo nje. Vse je ena faking zarota proti meni. Ampak zakaj? Zakaj? Ker sem iz Slovenije? Ker nisem tukaj rojen? Koji kurac! Vem, zakaj! Točno zakaj. Vojna jim je oprala možgane! Naredila pohlepne. Evo, zakaj.

Diego Menendes

SPOROČILO EVROPI

Evropski parlament, Svet in Evropska komisija so se zavezali, da bodo prisluhnili Evropejcem in Evropejkam in da bodo v okviru svojih pristojnosti na podlagi danih priporočil tudi ukrepali. Do pomladi 2022 naj bi sprejeli sklepe, v katerih bodo določene smernice za prihodnost Evrope. Konferenca o prihodnosti Evrope je edinstvena priložnost za državljane in državljanke Evrope, da tukaj in zdaj razpravljajo o izzivih in prednostnih nalogah Evrope. Ne glede na to, od kod prihajajo ali kaj počnejo, imajo na tej platformi prostor za razmišljanje o prihodnosti, ki jo želijo za Evropsko unijo. Povezava: <https://futureu.europa.eu/pages/about>.

»Mislim, da bi pomoč ljudem v stiski morala biti za evropske institucije prioriteta. Da bi dnevni centri morali biti odprti dlje časa, da bi bili brezdomni lahko tudi čez dan kje na toplem, ne le ponoči. Predvsem pa, da bi imele tudi ženske ločena zavetišča oziroma prostore, kjer bi lahko bile samo ženske, kjer bi se počutile varne in bi imele svojo zasebnost. Varnost



Foto: Jure Zebec

brezdomnih žensk je resnično velik problem. Moje sporočilo evropskim institucijam bi bilo, naj ne delajo zgolj za ljudi, od katerih imajo sami kakšno korist. Vsi smo ljudje in

vsi moramo biti enakopravno obravnavani, ne glede na to, ali smo na cesti ali zaposleni v parlamentu.«

Maja

Kraljica in kraljica:

Tanja San

IMENOVALA SI ME PU ERH.
OPAZOVALA MOJ RE DOM.
IMENOVALA SI ME PU ERH.
POPISOVALA MOJ STOJEČI KLITORIS.
IMENOVALA SI ME PU ERH.
PROSILA IN PLESALA LE RDEČE KRILO.
IMENOVALA SI ME PU ERH.
VARALA MOJE ŠTIRICE.
VARALA POET.
IMENOVALA SI ME PU ERH.
SPUSTILA KRILO V PO DRUM.
PU ERH.

Anastasia Om

DOBER ČAJ SI SKUHALA, PU ERH.
OPAZOVALA ODMEV GORA SI V MOJIH OČEH.
DOBER ČAJ SI SKUHALA, PU ERH.
SPODBUJALA SI HOTENJA IN ZADOVOLJNIH JAJČNIKOV
NASMEH.
DOBER ČAJ SI SKUHALA, PU ERH.
S TAKTOM PREMIKALA SI SE RAZGALJENA,
OSVOBOJENO.
DOBER ČAJ SI SKUHALA, PU ERH.
VARLJIVO SI SE NASMIHALA.
VARLJIVO POET SI SE PREMIKALA.
DOBER ČAJ SI SKUHALA, PU ERH.
V PO DRUM SI ME SLEKLA.

IZSEK ČASA

Spoštovane bralke in bralci, rad bi vam razgrnil nekaj občutkov in utrinkov, kako sem živel prej – pred lanskim decembrom, ko sem živel v zavetišču za brezdomne, saj sem takole zvečer, ko sem čakal, da se odpre kontejner, ponavadi večerjal kje v parku. In nekega dne, ko sta bila zima ter strupen mraz, sem opazil, da mi je še tista uboga večerja, ki je bila skromna, zmrznila. Ker nisem imel možnosti, da bi jo pogrel, sem pač bil prisiljen pojesti takšno, kakršna je bila. Takrat sem se spomnil zgodbe, ki jo je pripovedoval nek partizanski pisatelj ruskega porekla, dober človek, da je tudi on bil mnogokrat lačen, a je preživel te hude čase z vero in upanjem. Še danes je živ.

Naj povem, da se mi je poplačal trud, to prostovoljno delo, ki ga opravljam v Društvu Kralji ulice, saj sva s pomočjo tega društva skupaj s prijateljem Andrejem dobila v najem stanovanje, in sicer v Šentvidu. Kako sva prišla do njega? Takrat, ko sem bil še brezdomec in sem z nahrbtnikom hodil naokoli, sem šel po nasvetu znanca v Štepanjsko naselje. Bil je torek, 5. aprila 2005, ko sem prišel v tamkajšnji dom katoliških bratov in sester. Tam je bila delegacija študentk in študentov s Pedagoške fakultete v Ljubljani, ki sta jo vodila Špela



Gregor na slovesnosti ob 100. številki KU, 2014

Foto: Žigažaga

R. in Bojan D. Rezultat tega poznanstva je bilo sodelovanje s časopisom Kralji ulice. To sodelovanje je obrodilo bogate sadove, saj smo skupaj dobro sejali in na koncu dobro poželi. Tudi sam sem na ta račun dobil dobro plačilo za svoje prostovoljno delo v društvu. S prijateljem sva se preselila v Šentvid in tako končala svoje dolgoletno obdobje brezdomstva. To je bilo decembra v letu gospodovemu 2008. Občutki so seveda fenomenalni, saj se s sostanovalcem dobro razumeva, tudi sosedje so zelo prijazni, skratka: lepo je. Hvaležen sem

vsem ljudem, ki so nama pomagali, da sva dobila to stanovanje, predvsem pa Društvu Kralji ulice, ki je veliko prispevalo – ali celo največ – k temu, da sem sedaj tam, kjer sem. Preden končam ta zapis, moram povedati še nekaj. Po 13 letih in nekaj mesecih sem spet videl svojega sina, tako da sem po toliko letih suše ljubezni in kalvarije dočkal to, kar imam sedaj. Zares še enkrat hvala za vse, Kralji ulice!

Gregor B. Hann, † 2009

ZLOBNI TALLEYRAND

Zanimivo vlogo je imel Napoleonov zunanji minister Talleyrand. Mož je bil pred veliko francosko revolucijo škof, potem pa je v ustavodajni skupščini predlagal zaplenitev duhovniških posesti. Njegovi spretnost in zvižanost, ki ju je Napoleon tako cenil, pa sta bili dvorezni meč, ki ga je okusil tudi sam Bonaparte: neznačajni politik je ob primernem trenutku preskočil na stran njegovih nasprotnikov. Nekoč je minister Talleyrand priredil gostijo, na kateri je neka starejša dama izgubila zob. Zlobni politik ji je poslal konjski zob s sporočilom, da si šteje v čast, ker ji lahko nadomesti izgubo. Še istega dne je dobil naslednji odgovor:

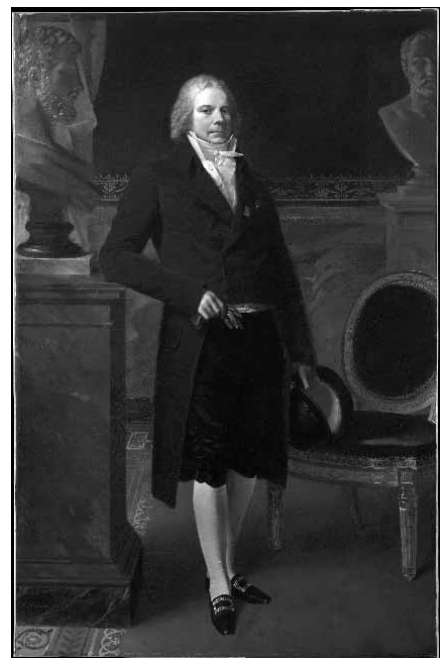
Spoštovani knez!

Mi, ki smo živeli v starih, lepih časih, vemo, kaj je prava vljudnost. Zato cenimo vašo brezhibno vzgojo in plemeniti okus, da ste si dali izpuliti lasten zob, da bi mi povrnili malenkostno izgubo. Vaš zob bom kot dokaz vaše vljudnosti vkovala v zlato. Zagotavljam vam, da ne bom zamudila nobene prilike, ko bom lahko svojim gostom pokazala dragoceni spominek na Talleyranda.

Vaša vedno vdana Eléonore Marquise de Cardignan.

Zoran T. Radonjič

Povzeto po: Smeh stoletij, zbirka najboljših svetovnih anekdot in dovtipov vseh časov in narodov, izbral in priredil Slavko Krušnik, samozaložba, Ljubljana 1956, str. 69.



Charles-Maurice de Talleyrand Périgord

Portrait: Pierre-Paul Prud'hon

NOVOLETNA PRAVLJICA ZA OTROKE IN VSE DRUGE

Pred davnimi, davnimi časi je nekje za sedmimi gorami živela princesa. Lepše, pametnejše in bolj milostne deklice ni bilo daleč naokoli.

Bila je edinka in njen oče, vladar, je imel vse, le vnukov ne.

»Deklica zala, povej mi, zakaj si ne moreš najti moža med vsemi temi vitezi, ki so ti na razpolago?«

»Če pa so vsi tako oholi. Kaj mi bodo diamanti, krona je težka in resnične ljubezni ne najdeš na natečaju, oče,« se je razburjala princesa, a vseeno privolila tečnemu starcu, ki kar ni hotel sprejeti dejstva, da bo kraljestvo ostalo brez pravih dedičev in da so bile vse zmagane borbe in bitke za prazen nič.

Razglasiti je dal po vsej deželi: Za najizvirnejše darilo kraljevi hčeri dobi mladenič v dar polovico kraljestva in kraljevo edinko za ženo.

Vsi vitezi, plemiči in trgovci so napolnili dvorane s trofejami s svojih podvigov.

Sosedov Miha pa se je spomnil zgodbe o drevesu, na katerem je raslo zlato sadje, ki je bilo nebeškega okusa. O njem mu je govoril dedek, tudi njemu je zgodbo pripovedoval dedek. Zgodba je bila zagotovo stara, in če je bila resnična, ni vedel. Sadju menda ostane sveže vse do naslednje zime in drevo so stari ljudje imenovali – jablana.

Miha je bil od nekdaj zaljubljen v kraljično, opazoval jo je od daleč, ko je v kraljevem spremstvu hodila po drevoredu.

Spomnil se je dedkove pripovedi. Za visokimi gorami je pod velikim oblakom velika kotlina. Močvirje.

Sredi močvirja je jasa, na njej pa jablana.

Kako prideš do nje, ne ve nihče, tudi okus njenega sadja ni povsem znan, pa si ga vsak želi.

Dolgo in daleč je potoval čez hribe, dokler ni prispel do najvišjih gora, kjer so mu gamsi in divje koze pokazali steze, ki bi ga pripeljale do velikega močvirja pod oblakom, kjer je na sredini stala s soncem obsijana jasa, na njej pa drevo, polno zlatih sadežev – jablana.

Težko se je prebijal skozi močvirje, zato je podrl drevo, izdolbel sredico in si naredil drevak. Porival ga z dolgo palico, in ko je končno stopil na iskano jaso, je odtrgal sadež z jablane in ga okusil. Za trenutek se je počutil, kot da je v raju. Prepričan, da je odkril plodove prave ljubezni, je hitro vtaknil jabolko v žep in se po isti poti vrnil.

Ko je princesa ugriznila v jabolko, jo je zaobjel nov občutek, okus, ki ga ni poznala, a brez njega od tistega trenutka naprej ni hotela živeti. Vse je hotela vedeti o jablani, predvsem pa jo je zanimalo, kdo je pogumni popotnik, ki je šel čez najvišje gore po sadež



drevesa, za katerega se je mislilo, da je le mit. Le kdo je lahko tako pogumen, pameten, iznajdljiv in premeten, da je našel ta očitni dar bogov samih?

Kralj je dal takoj poklicati sosedovega Miho in ga povprašal o sočnem sadežu.

Miha se je globoko priklonil pred kraljem in poljubil roko princesi, ki je nestrpno čakala, da ga spozna. Raziskovalca, onkraj meja možnega. Takoj se je vanj zaljubila. Miha je govoril neprekinjeno in opisal vsak delček potovanja do jablane. Ko je podrobno opisal, kako je v ljubezenskem zanosu izdolbel drevak, je bil kralj prepričan, da je tega sposobna le prava ljubezen, in mu je dal takoj pol kraljestva in hčer za ženo.

Princesa je hotela videti to čudežno drevo, polno opojnega sadja. Miha jo je tja odpeljal v svojem drevaku.

Nabrala sta dovolj jabolka za vsakogar v kraljestvu in se vsako leto vračala na ta kraj, ki sta ga poimenovala kar po magičnem drevesu s sočnimi sadeži.

Jablana.

Kasneje skozi generacije se je ime malce spremenilo, a kraj, kjer je rasla prva jablana, še vedno obstaja in se mu danes reče Ljubljana.

Nedeljka

Kraljevi recenzor:

CIRKUS ZA SKUPNOST

Mesec junij je že kar daleč, a vseeno odmeva nekaj utrinkov projekta Cirkus za skupnost, ki se je takrat dogajal. Na kup smo se nabrali ljudje iz različnih držav (Slovenija, Jordanija, Pakistan, Italija, Nizozemska) in skoraj ves mesec preživljali skupaj na prostem pri Športnem društvu Tabor. Projekt je bil zastavljen kot projekt skupine prostovoljk in prostovoljcev Evropske solidarnostne enote, z namenom pripravljanja cirkuškega festivala *Človek na loncu*, ki je proslavil 16 letnico delovanja Slovenskega združenja za cirkuško pedagogiko – Cirkokroga.

Brez česa festivala ni? Brez ljudi, glasne parade, ognjene, da ne rečem tudi cirkuške predstave, scenografije, plakatov, letakov, speh klovnov, delavnic, kostumov, razstave fotografij in muzeja polomljenih rekvizitov in ne nazadnje torte velikosti 1 x 1,5 m.

Kako smo začeli? Po spoznavanju ob igranju in razmišljanju o pomenu solidarnosti smo se učili uličnega gledališča, cirkusa in nad njim navdušili tudi mimoidoče otroke na igrišču. Nato smo začeli razmišljati o festivalskem prostoru in vzdušju, nabirati material in si zavihali rokave, začeli izdelovati scenografijo, reciklirati materiale. Imeli smo tudi delavnice za otroke v skupnostnem centru Točka v Polju in na Metelkovi, v sklopu mladinskega uličnega dela. Otroci iz Točke so prišli tudi na festival in nastopili s svojo plesno točko. Projekt je dal možnost vključiti se na različne načine vsem, tudi različnim ranljivim skupinam od otrok do starejših.



In kaj ostane?

Veliko lepih trenutkov:

»V najlepšem spominu mi ostajajo cirkuško-ulične parade, ki so mi dale pogum, in videti vse te nasmeške na obrazih ljudi je bilo vredno. Prinesli smo veliko veselja otrokom in skupnosti. Ko sem zapustil Slovenijo, sem bil povsem druga oseba.« Said »Kaj sem se naučil v tem projektu? Naučil sem se veliko o cirkusu in njegovi lepoti ter še druge veščine, povezane s tem. /.../ Sem tesnoba oseba. Bojim se prihodnosti, ampak zaradi tega projekta ni potrebno, da bi me skrbelo za preteklost. Ta je na varnem mestu in mi ostaja v srcu.« Fabio

Mojca Sovdat

026
KRALJI
ULICE

KREATORIJ DIC: SPOVED, PREMIERA

Pobuda, da pripravi gledališko monodramo, je pravzaprav prišla s strani Igorja Divjaka, urednika Vrabca Anarhista, portala Društva slovenskih pisateljev, z namenom predstavitve »brezdomne« literature in njenih ustvarjalcev _lk širši javnosti, predvsem pa povezovanja »neformalnih« oblik umetnosti s »formalnimi«. Zaveznitva so pač vselej dobrodošla. Tomaž Golob, ki ga še najbolj poznamo pod vzdevkom Taubi, naj bi jo prvič predstavil na vrtu Društva slovenskih pisateljev. Ker pa terja dejavno udeležbo gledalcev, ki jih tudi dejavno naslavlja in vsekakor spodbuja dejavno interakcijo, je premiero kak mesec kasneje doživel v Kreatoriju Dijaškega doma Ivana Cankarja. Kot mi je zaupal avtor, je nastala na eni njegovih romanj v gore, v katerih okrilju se zadnje čase precej zadržuje. V naravi pač najlažje najdeš stik s sabo in v tišini in dialogu s samim seboj se krešejo neštete ideje.

Taubi je star maček monodram, ki jih je doslej pripravil in odigral že kar nekaj, in če bi iz svojih izkušenj črpal še več, bi nastalo več debelih knjig (pravcati manifest), kot nam je pojasnil v sklepu.

V (tokratni) Spovedi, ki nam že z naslovom daje vsaj približno slutiti, s čim se bo ukvarjala, se z zanj značilnim humorjem, ponekod celo samoironijo, predvsem pa brutalno iskreno sprehodi skozi postaje lastnega življenja. Lahko si jih razložimo bodisi kot križev pot bodisi kot pot, ki bi jo z veseljem in brez obžalovanja še enkrat prehodil. V skladu z zasnovo monodrame preigrava svoj nikoli razrešen »dvojni« status, vezan na nehoteno spremembo življenjskega okolja. Pri petih letih je namreč prišel živeti v mesto in prej živahen briški deček, ki se je prosto podil po domačih gričih, je na



Foto: arhiv DIC

vsem lepem postal *ljubljska srajca*. Med mestnimi otroki je deležen posmeha zaradi narečja, v krajih, ki so bili prej zanj dom, pa postane *potujen meščan*. Zato se že zgodaj zateče v samoto in svet leposlovja. Po dolgem in počez golta knjige iz očetove knjižnice, tudi take, ki jih še ne razume čisto. Pa kaj. Približa nam tudi čase, ki jih nekateri *tovariši_ce* še pomnimo z nostalgijo: čase solidarne medčloveške povezanosti in sodelovanja, Radia Študenta, punk gibanja (skupaj z Johnnym Rottom Squarom – bivšim Medexom), nesojenega benda in mladinskega pohodništva po bivši Jugi. Ne izostanejo niti kasnejša bližnja srečanja z organi pregona, ko ga je zaneslo v prestopniške vode drog in alkohola. Proti koncu se znajdemo v brezdomski dekadi, obdobju, ki so ga nekoliko olajšali tačas nezaklenjeni študentski domovi v Rožni dolini ali Hilton, kot jih poimenuje, kjer se je lahko brez posebnega problema stuširal in si pripravil kak topel obrok. Temu so kajpada dodatno pripomogla odprta vrata v bloke in tople kleti, ki so dandanes,

ko je tako rekoč vse razmejeno na moje in tvoje, seveda skrbno zaklenjeni. Plastično nam odslika dneve, prebite za rešetkami, ko si na desetih kvadratih primoran trpeti ljudi, ki jih nikoli ne bi sam izbral, za protiutež temu pa je tu tudi nekaj ljubezenskih utrinkov, vezanih na odrasčanje.

Taubi pa tudi ne pozabi izreči hvalnice ljudem, ki so mu bili v zgled, ga spodbujali in mu neprisiljeno pomagali na poti s ceste nazaj v življenje. Ta več kot očitno ne bi bila možna brez že pregovorne briške trme in ponosa, tudi patriotizma, predvsem

pa zaupanja v spremembe na bolje. Če strnem, potem lahko temu rečem vera v dobro, ki je, če si priznamo ali ne, neizogibni del življenja.

Gre za predstavo, vredno ogleda, s čimer smo se strinjali vsi prisotni (pretežno mladi ali pa vsaj mladi po srcu), ki smo nastopajočemu na koncu lahko zastavljali vprašanja. Nanje je v njemu lastnem slogu kajpada odgovarjal brez dlake na jeziku.

Mirjam Gostinčar

SVET PRIPADA HRABRIM

LITERARNA ANTOLOGIJA SRCA V IGRI, IZBRAL IN UREDIL TOM VEBER, MKC ČRKA, 2021

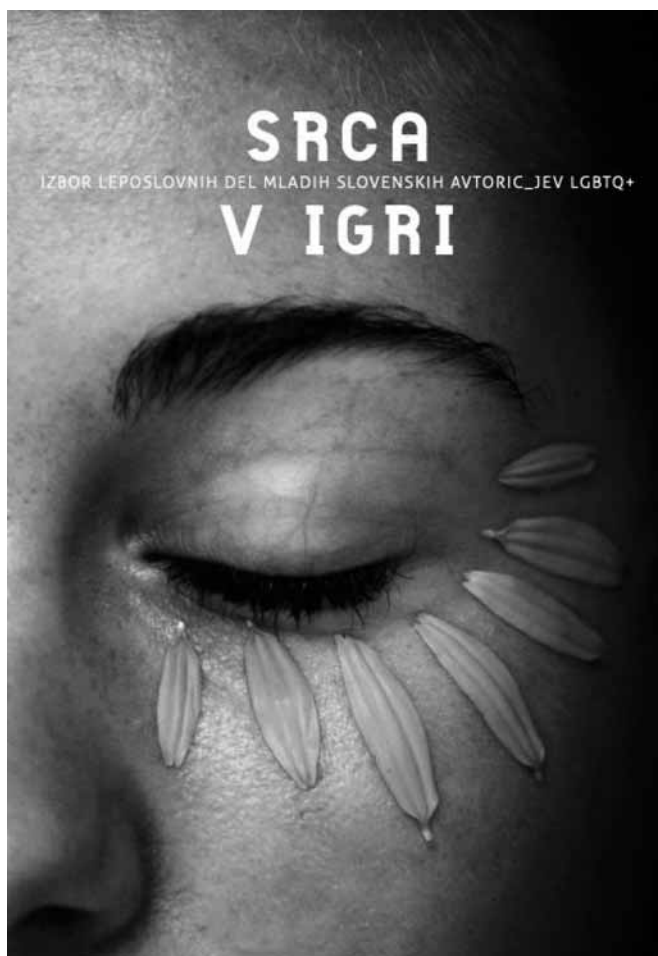
»Beseda svoboda je zlorabljen,« zapiše Eva Kokalj v pesmi Svet pripada hrabrim. Eva je ena izmed soustvarjalk antologije, o kateri bo tokrat tekla beseda. K temu kasneje doda: »Vsi se plazimo – zvezanih rok in zapečatenih ustnic. Vmes potekajo letni časi.«

Izsek izpostavljam, ker se mi zdi izrazito poveden in bi ga v bistvu lahko navezala na mnoge prispevke iz pričujoče publikacije. Značilna/-o zanje je specifična čustvena lega. Čeprav je pogosto odkrito ali tudi medvrstično izražen občutek nemoči in izločenosti ter hkrati potisnjenosti na margino, in čeprav se poeti_nje, prozaisti_ke pogosto čutijo, kot bi bili nevideni in neslišani, potreba po nenehnem boju za lasten obstanek in enakovredno pozicijo ter neuklanjanje v njih tli in se nemalokrat celo razplamti do neslutnih meja. Producira ga moderna družba s tradicionalno patriarhalno nastrojenostjo proti vsemu drugačnemu – drugačnim, ki tako ali drugače odstopajo od zapovedanih norm. Te kajpada niso nujno pravične, kaj šele sprejemajoče. Ali kot pravi Vesna Liponik v odgovor »zatiralcem«:

da sem,
da mi zdaj kdo to reče,
naj mi zdaj to kdo reče.

Verjetno je zdaj pravi trenutek, da izdam, da So srca v igri izbor poezije in krajše proze 21 avtorjev_ic najmlajše LGBTQ+ generacije (od letnika 1987 do 1999). Vsebinsko in tudi oblikovno preigravajo dokaj različne teme, ki pa imajo skupni imenovalec – človeško hrepenenje po ljubezni, bližini, pripadanju in sprejetosti, predvsem pa po svobodi. Seveda velja omeniti, da zadevajo tudi procese samoizpraševanja, iskanja in utiranja identitete, *coming out* (razkritje), ki je lahko boleč in hkrati osvobajajoč (in ga konkretno opiše Alex Kama v kratki zgodbi Za srečo), ter ne nazadnje kritiko izločajoče družbe. Tako rekoč brez cenzure jo opiše Nela Poberžnik v pesmi Prostata: »Saj nisem kak homofob«

reče homofob
nima kaj proti
ampak ne podpira
svinjsko mu je
ko se tipa ližeta
ko vidi pičko s kurcem
všeč mu je
ko si punc izmenjavata slino
vseobsegajoča ljubezen
razklana s pristranskostjo
vcepljenimi preferencami
ki rišejo temelje
naši ljubi domovini
dvojnimi standardi ...



Zbirka poleg prej naštetega izpostavlja tudi solidarnost do drugih skupin, potisnjenih na obrobje, tako brezdomnih (naj omenim pesem Pina Pograjca Klošar) kot zapuščenih živali. Zavzemajo pa se tudi za večjo ozaveščenost in odgovornost v odnosu do zemlje, sveta ...

Pravzaprav bi želela navesti še kak odlomek poezije oz. proze, vendar zaradi prostorske omejenosti sklepam ta zapis optimistično s pesmijo Katje Zgoznic Delirio:

In jaz bom plesal golih nog
in mokrih majic
izpod barvnih leč,
na robu prsta ...
sebi zvest.

Mirjam Gostinčar



Foto: osebni arhiv

Benjamin Gracer

ODPIRANJE DUŠE

Na kratko, samo dejstva: pravkar preračunavam ceno enega življenja: najprej v dinarje, nato v besede – enak hudič!

Dr. Kranjec mora napraviti obdukcijo. Pri vsakem primeru pa se mu odpirajo neslutene pokrajine iz zgodovine pokojnikove duše. Žaljivo nesramno se mu vsili primerjava med raztelesjevanjem mrličev in vsakodnevnim razosebljanjem živih. Še malo: in verjel bo, da ga med delom obletava duh umrlega, čeprav ga poznam kot ateista od nog do glave. Eden tistih redkih je, ki jih misli obsedejo, samo obsedencem pa je dano hoditi po robu prepada med življenjem in smrtjo. In kdor ima rad ljudi, ki imajo kanček smisla za blaznost, ta je doktorjev prijatelj. Policiji je seveda vedno sumljiv. Z njegovega obraza ji je menda uspelo razbrati, da mu duh velikokrat uhaja iz države ... Vsaj tako mi je nekoč v šali potožil.

Danes je po pomoti pred njim truplo Angele (sicer se izogiba znanec!), prijateljice iz otroških let, znanke, ki je prinašala njegovi ženi rože, da je lahko kdaj pa kdaj poklepetala z njim ... kadar je bila čisto na tleh. Doktor stoji sklonjen nad truplo – kot bi molil. Angela, čudovit otrok, z vranje črnimi lasmi in velikimi, zvedavimi očmi, ki ga preiskujejo prav do zadnje skrivnosti. Hči brez očeta, z materjo – fanatično tercialko, ki bi z jezikom oblizala tla v cerkvi, samo da bi si prislužila vstopnico v nebesa. Ko je odšel študirat in je med počitnicami prihajal domov, je čutil, da je vse bolj osamljena, da se zapira vase. Pozneje mu je nekoč povedala, da je hotela biti učiteljica, a je niso sprejeli v šolo. Rekla je, da verjetno zato, ker se je med vojno nek pimpek v njeni žlahti pobelil (padla je pri sprejemnem izpitu).

– Ampak, kje je že tisti čas, je premišljeval doktor. In koliko sem še tisto, kar sem bil? Koliko? Nihče ne doume človeka na poti iz noči v dan in iz dneva v noč.

Zdaj je nenadoma dojel, da je razosebljanje tudi zakonitost narave, njenega življenja, četudi poteka pri ljudeh pod krinko humanosti, vere, resnice, pravice, smrti, ljubezni, partije, boga ... skratka vsega, kar se hote ali nehote naseljuje v naša življenja, se v nas razrašča, cveti, diši, gnije, smrdi ... in postaja del naše vsebine. Človek je nekaj časa samemu sebi zadovoljen vrtnarček. Toda dela je vedno več: leta tečejo, moči pešajo – in vsak dan težje je počistiti za sabo, kaj šele da bi spoznal, odkril, vzgojil in vzljubil kaj novega – svojega. Nazadnje zbiraš le še žarke zahajajočega sonca na debeli leči pohote in žgeš dišeča mednožja spominov krogu svojega konca ... ali pa ...

Tok misli se mu je naenkrat prekinil. Dvignil je glavo in iskal nove možnosti:

– Ali pa pošiljaš signale Bogu, da prihajaš, če ...
Ali pa ... ali pa ...

Začutil je popolno praznino v glavi. Trajala je le trenutek; potem je vse njegovo bistvo postalo en sam upor. Trmasto se je obrnil – kot bik, ki bo zdaj zdaj nataknil smrt na rogove in odšel.

Tisto noč je v kolodvorski do ranega jutra odpiral žensko dušo – in madeži črnega vina so ostali na njegovi mizi kakor utelešene misli ...



Foto: OpenRoadPR

2.

Trgovka Angela je dokončno umrla predvčerajšnjim (proces njenega odhajanja pa je bil dolg in zamotan!). Udarec v drevo pri sto kilometrih na uro – kot pika Majakovskega. Še prej pa z dinamitom nabit večer: šampanjec, viski, plešasti komercialist iz podjetja: z mesnatimi, šepetajočimi usti, zamaščenim smehom in debelo, zvedavo tace med njenimi stegni. Pa šumenje v glavi, bolečine v želodcu ... in potem cesta ... cesta ... pa gozd, in noro divje nategovanje. Angela kleči na sedežu, prsi pritiska ob naslonjalo. Njena košata zadnjica ga premetava v valovih kot lupino. Na vratu čuti njegovo sapo – pavze med grgrajočimi besedami:

– O ... ti ... ti ... znaš ... bo... žansko ... te ...

– Kot psico, spreleti Angelo. Vedno kot psico!

Potem se še bolj dvigne in prestreženi sunek jo nagne čez rob noči, da se začudeno preljuje v jutro. Nekje daleč valovi težka kri in zdi se ji, da na vse kaplja med iz zmečkanega satja. Od nekod potegne raztrgane, pohojene hlačke, on pa se ji še zadihan opravičuje. Toži o svoji frigidni ženi, ki je postala služkinja lastne hiše. Z vso resnostjo menda skrbi za mrtve stvari, da imajo svojo modo, prostor, red in čistočo. Angela pozna te zgodbe. Podobne so si kot jajce jajcu. Ve, da je v njih le ena plat resnice, in če razume eno, ne more doumeti druge, zakaj obe sta del neke razbite celote; celote, ki ji ona nikoli ni pripadala.

Ko spet drvita po črni asfaltni cesti, ji obljublja boljšo službo, ona pa premišljuje o življenju, ki postane vzorec – šablona: istih gibov, dejanj, trikov, misli, besed, laži ... Kjer je vse že vnaprej določeno. Dozdeva se ji, da ničemur ne moreš ubežati, saj se še tako različne poti v neki točki združijo. Zato je vsaka človekova odločitev nesmiselna. A že isti hip zasliši oddaljeni prišepet sebe:

– Angela, usoda je izgovor, je tolažba ... izgovor.

– Ja, ja, tolažba, To-lažba, to-laž..., omahuje z glavo.

Nato kot da se je zbudila iz morečih sanj, pokrije oči z dlanmi in glasno zajoče:

– Kurba sem, pijana kurba! O mama ... tvoja hči ...

Na ovinku udari z glavo ob vrata. Nebo zgosti zvezde v vrteče se jedro, iz katerega je največja izstreljena in svetleče bela pada proti zemlji. Angela stegne roke in jo svinčeno težko ujame v svoje umirajoče naročje – med razbitimi kosi pločevine.

Izza rešetak:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sobota, 27. 6.

Predlagam, da me zaposlite na delovno mesto idejnega vodje tega rezervata, saj mislim, da sem za to delovno mesto najbolj sposoben in bom s tem zmanjšal manipulativnost zakonodajnih odstopanj od dela zaposlenih do oštevilčenih prebivalcev te hiše.

To sem pred tednom dni napisal direktorju tega rezervata v raportu za razgovor. Odgovora seveda še nisem dobil, pa ga tudi ne bom. To mi je bilo jasno, še predno sem napisal. In kaj naj si iz tega razlagam? Nič. Ker nič je življenje tu in iz nič se živi. Težko razumljivo? Kakor za koga. V vsaki totalni ustanovi je bilo vsako jutro ritualno delo na koledarju prekrizati prejšnji dan. En dan manj. To pa je tudi edina rdeča nit dela tu. Rahlo hinavsko. Jaz to počnem z dnevnikom. To mi je edini koledar, čeprav mi je na trenutke prav mučen. Ne da se mi pisati. Ne da se mi nič. Nocoj sem moral nabrati vso energijo za pismo ekvatorcem. Nič nimam proti društvu, samo pisati se mi ne da in možgani blokirajo. Bo že! Stisni, pravijo. Ja, zaenkrat in za ta dnevnik še, kaj pa ostalo? Le neke čudne blodnje blodijo po glavi. Odjebal bom pohode po Ljubljani, odjebal bom Ekvator, odjebal bom Litijo in KU. Nisem sposoben sodelovati, saj so me tu zgazili, kot bi ratrak peljal čezme.

Ko te mine volja do življenja in ti ostane le še želja do zadetosti, ti ostane le še cesta. Tega se zavedam zelo dobro in na trenutke to postane kot želja po edini odrešitvi. Saj za koga pa živim? Nikogar nimam zunaj. Zase se mi pa ne da – in se mi nikdar ni dalo. Morda zaradi želje po vrtu v Dobrunjah? Kaj pa vem.

Nedelja, 28.6.

Hrane, ki jo dobivamo v rezervatu, si večina, ki nam plačuje bivanje v rezervatu, niti privoščiti ne more. To sem napisal v pismu nekomu zunaj in za to trditvijo tudi stojim. To je čista resnica. Vendar mi je vseeno zanjo. Če Slovenija čuti, da je to



Foto: Borevina

pravilno, se ji klanjam, saj ima naša politika vedno prav. In oni tako vodijo smernice našega življenja.

Mislim, da sem se na veliko motil, ko sem sral zaradi njih, ker so me zaprli. Saj oni so hoteli le dobro. Tu imam hrano, higieno, zaščito in kaj vem kaj še. In vse to je popolnoma brezplačno. Vse to plačujejo davkoplačevalci, ki se stalno pritožujejo nad standardom svojega življenja. Hja, kaj moremo! Življenje je čudna pot. Mislim in vse bolj sem tudi prepričan o tem, da želim ostati tu čim dlje. Za nič mi ni treba skrbeti. Drugi mi perejo cunje. Drugi mi kuhajo. Če sem bolan, imam na voljo zdravnika, psihiatra in celo zobozdravnika. Čuvajo me in istočasno mi dovoljujejo male pizdarije, ki mi lajšajo bivanje. Cele dneve le ležim in berem ter pišem ali gledam TV. Nebesa še obstajajo, in to tuzémska nebesa. Zdaj mi je tudi jasno, zakaj se mnogi vračajo sem. Mislim, da se bom tudi jaz vrnil. Ne želim si svobode. Je predraga in preveč živčna. Tu se pa za vsako bolezen najde rožca.

Hvala, Slovenija. Hvala ti za to. Vse to v meni prebujajo ljubezen do sodnice. Ona je bila tista, ki mi ni odobrila del v splošno korist, ampak me je spravila za zapahe. Vedela je, zakaj. In jaz bom njen angel varuh. Večno bom njen dolжник. Nevreden bom jedel hrano davkoplačevalcev in niti v trgovino mi ne bo treba. Pizda, meni se trga!

Taubi

ZAPORNIK BENJAMIN

Dnevni urnik dela, moj cimer v zaporu »5er«:

- podnevi spi,
- ponoči smrči,
- srčno trpi,
- jokavo solzi,
- zmatran leži,
- utrujen sedi,
- počasi hiti,
- se vsega boji,
- joka vse dni,
- od sebe beži.

Drugač je pa fejest dec, ki ne razume nič, niti heca!

Dr. Benjamin Šmid, prof. MBA, klošar 13 let



Foto: Achim Scholtz

RAZVEDRILO

KRALJEVSKI ŠAHOVSKI PROBLEM

Iz igre Garry Kasparov – Vasyil Ivanchuk, 55. prvenstvo ZSSR, Moskva, 1988.

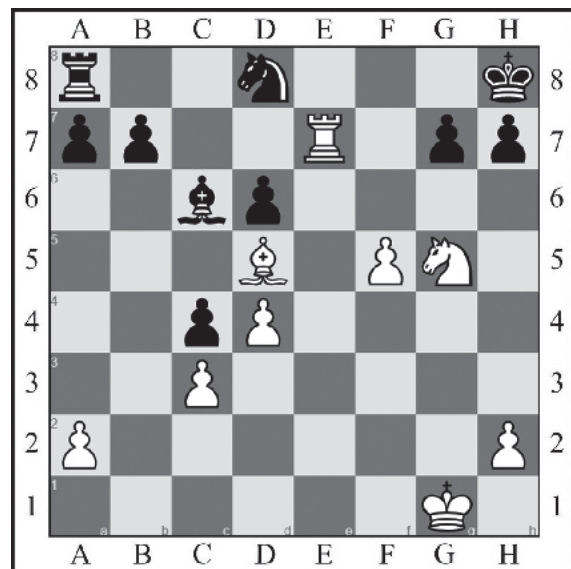
Na vrsti je beli. Črnega matira v četrti potezi.

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

030
KRALJI
ULICE



REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!



E-sporočilo, 14. 11. >> Lepo pozdravljeni, pošiljam geslo nagradne križanke Kdor vsakemu svoj obraz pokaže, mu dobri ljudje ne bodo hrbta obračali. Ker pošiljam prvič, se v primeru napačne oddaje rešitve priporočam za informacijo. Obenem še iskren poklon celotni ekipi za vse kar počnete. Že leta redno spremljam in sem le redki mesec izpustil. Kar tako naprej. Vse dobro. Matic

E-sporočilo, 30. 11. >> Spoštovani, časopis Kralji ulice kupujem že od vsega začetka, seveda ko nanese, da nekje srečam vašega člana. V začetku je bilo to v Ljubljani, kjer sem delala, kasneje samo priložnostno, saj živim v Kranju. Tu sem dvakrat naletela na vašo članico #844, pri kateri sem kupila časopis. Z omenjeno gospo sem na kratko poklepetala in uspela izvedeti, da naj bi prišla iz tujine ter da živi v Kranju. Prišlo mi je na misel, da bi gospo kdaj obiskala in ji prinesla kak pribojšček z domačega vrta oz. iz naše kleti. Pa me zanima, ali je možno dobiti od nje kakšen kontakt? Sicer pa vam čestitam, da izdajate tako dober in potreben časopis. Z veseljem ga kupim in prebiramo ga vsi doma. In je tudi meni žal, ko se kateri od vaših kraljev poslovi za vedno. Pozdravljeni! Alenka

Facebook, 1. 12. >> Pozdravljeni! Z veseljem pohvalim vašega starejšega gospoda, piše se Nikolič ali Novaković (mislim, da Nikolič), ampak nisem prepričana, vedno ga srečam pri Lidlu. Danes je bil pri Lidlu Bežigrad. Zelo pohvalno za takega starejšega gospoda, je prijazen in ljubezniv. Tanja

E-sporočilo, 2. 12. >> Kralji ulice, november 2021, članek Slišanje glasov
Pozdravljeni, rada bi sporočila Sari, ki jo Juš intervjuva v navedenem članku, naslednje: Vidi se, da si še mlada in da se še iščeš, tipaš, bojiš, kljub temu da si očitno že doživela in preživela (!) marsikaj. Vsakič, ko boš dvomila o svojih pristopih oz. dojemanju svoje preteklosti (težave oz. »jebe«) in prihodnosti (pomoč drugim),

vedi, da te je verjetno ravno tvoja preteklost privedla do točke, ko si si rekla oz. zaželela, da bi pomagala drugim. Kako neki bi lahko razumela, svetovala, sočustvovala, pomagala drugim, če bi ti bilo poslano z rožicami? Težko, kajne? Saj jih ne bi mogla razumeti! Zato kar pogumno naprej! Če boš pri tem (kar zagotovo boš) lizala tudi svoje rane, toliko bolje. Ljudje smo družbena bitja, medsebojno se oplajamo, dopolnjujemo, zdravimo, če si to le dopustimo. Pomagajmo drugim, poleg tega pa si priznajmo, da tudi mi potrebujemo pomoč, in sprejmemo ponujeno pomoč, četudi je včasih skrita med vrsticami. Hvaležna sem, da se mladi odločate za poklice oz. poslanstva, da bi pomagali drugim. Lepe pozdrave Maja

E-sporočilo, 3. 12. >> Pozdravljeni Kralji ulice in vsi, ki pomagate! Rada bi pohvalila zelo prijaznega prodajalca, pri katerem vsak mesec z veseljem kupim vašo revijo. Ne vem, kako mu je ime, prodaja pa po navadi pred trgovino Tabor na Kotnikovi. Zelo prijazen fant, vedno dobre volje, nevsiljiv. Tudi če revije ne kupim, ker jo že imam ali nimam drobiža, prijazno poklepetava. Če veste, za koga gre, mu, prosim, prenesite pohvalo. Prav tako bi rada pohvalila vašega kolumnista J. B. Hudohmeta. Ob njegovih kolumnah, ki so prvo, kar v Kraljih preberem, se vedno nasmejim in v marsičem se z napisanim tudi strinjam. Všeč mi je tudi, ker za razliko od T. Vuk ne piše v slengu (njo je včasih kar težko brati). Pohvala pa seveda tudi drugim piscem, zlasti brezdomnim, ki jim želim predvsem milo zimo in prijazne in radodarne mimoidoče! Srečno vsem! Bralka iz okolice Domžal

E-sporočilo, 12. 12. >> Spoštovani, občasno kupim Kralje ulice in jih z veseljem preberem. Obenem imam občutek, da naredim nekaj dobrega za sočloveka. Čestitke. Imam pa eno prošnjo oz. pobudo. Ali je kakšna možnost, da bi v uredništvu pozvali avtorje, naj v besedilih ne uporabljajo kletvic in preklinjanja – besed na p, k, pi itd. To res znižuje nivo celi reviji. Vse dobro še naprej. Lep pozdrav Eva

MILOŠEV FOTO KOTIČEK: OKOLJSKI PROTESTI V SRBIJI

Okoljski protesti so bili jeseni v Srbiji zelo pogosti. Od moje zadnje objave v Kraljih ulice se je zgodilo več kot deset resnih protestov po vsej državi. Glavni poudarek okoljskih skupin je bil na nasprotovanju raziskovanju in izkopavanju litija, pa tudi nasprotovanju načrtovanemu prihodu britansko-avstralske korporacije *Rio Tinto*, ki je želela pridobiti koncesijo za izkopavanje. Ostalo je še neskončno število drugih neizrečenih zahtev, ki lebdi v protestniškem zraku. Se nadaljuje.

Miloš Stošić

Prevedel: Jean Nikolič



Foto: Miloš Stošić

Izpolnitev obljub: blokada cest v Srbiji zaradi Zakona o referendumu in Zakona o razlastitvi v organizacijah društev *Kreni-promeni* in *Ekološka vstaja*.



Foto: Miloš Stošić

Okoljski protest pred RTS zaradi sramotnega reklamiranja *Rio Tinta* na javni televiziji, november 2021



Foto: Miloš Stošić

Okoljske vstaje: tretja blokada (auto)cest po Srbiji, 11. december 2021.



Foto: Miloš Stošić

Zaradi sprejetja Zakona o referendumu in Zakona o razlastitvi je Zveza okoljskih organizacij Srbije 27. novembra ob 14. uri napovedala blokado cest.

PROZAC

032
KRALJI
ULICE

Ognjeniki so bruhali razbeljeno kamenje kilometre visoko v nebo. Potoki lave so zalivali doline, pokopavali mesta in uparjali reke. Tektonske prelomnice so požirale celotne celine. Meteorski dež je obarval nebo v barve besa in ognja, galaksije so se lomile druga ob drugo v nepojmljivem porcelanastem hrupu. Celo veselje je umiralo v neskončnem kriku groze, jaz pa sem bil zaprt v kopalnici, ki niti ni bila moja, in trepetaje buljil v ogledalo nad umivalnikom, kot bi pričakoval, da je izza te glupe face skrivni prehod, ki vodi nekam na varno. Nekam v ne-vedeti. »Umret hočem,« sem pomislil. »Nočem umret.« Ne še. Nisem smel dovoliti, da ta prekleta kopalnica postane moja grobnica. »Sto devetnajst, sto osemnajst, sto sedemnajst ... šestinpetdeset, petinpetdeset, štiriinpetdeset ... tri, dva, ena ...« Nadel sem si plastičen nasmešek in stopil na plano. Zunaj je bil krasen sončen dan: ptice in mrčes, alpski vrhovi nad cvetočimi travniki in polji – vse je pozdravljalo prihod pomladi. »Boš repete?«

Samar Kandič



Foto: SK

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.



Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJIULICE.ORG
- FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA



STARA NOVA
ROBA
A

www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

**“STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM.”**

Info:

Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si

Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrnjenih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu avgustu zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
- slaščičarni ZVEZDA,
- društvu LAJKA za hrano za pse,
- fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
- NK OLIMPIJA za vstopnice,
- piceriji PICOPEKO za pice,
- društvu ACT Slovenija in piceriji TRAPPA za tople obroke,
- splošni javnosti za božične darila,
- fotostudiu SPOMINI za kupončke za fotografiranje,
- portalu DOBRODELKO za spalne vreče in sanitetni material ter
- vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.

Se priporočamo za naprej.

Sem upokojeni programer. Med drugim sem delal tudi v razvojnem oddelku Iskre Delte. Imam software, natisnjen za UNIX OS. Iščem investitorja, ki bi spravil zadevo v življenje. Kontakt: Robert Žerjav, oxigen.robi@gmail.com.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli! (Zaradi epidemije se rekreacija trenutno ne izvaja.)

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

(pristojni finančni urad)

**KAJ MI POMAGAJO TERABAJTI PRENESENIH PODATKOV,
ČE MED NJIMI NE NAJDEM NASLOVA SEBI DOSTOPNEGA STANOVANJA!**

JURJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

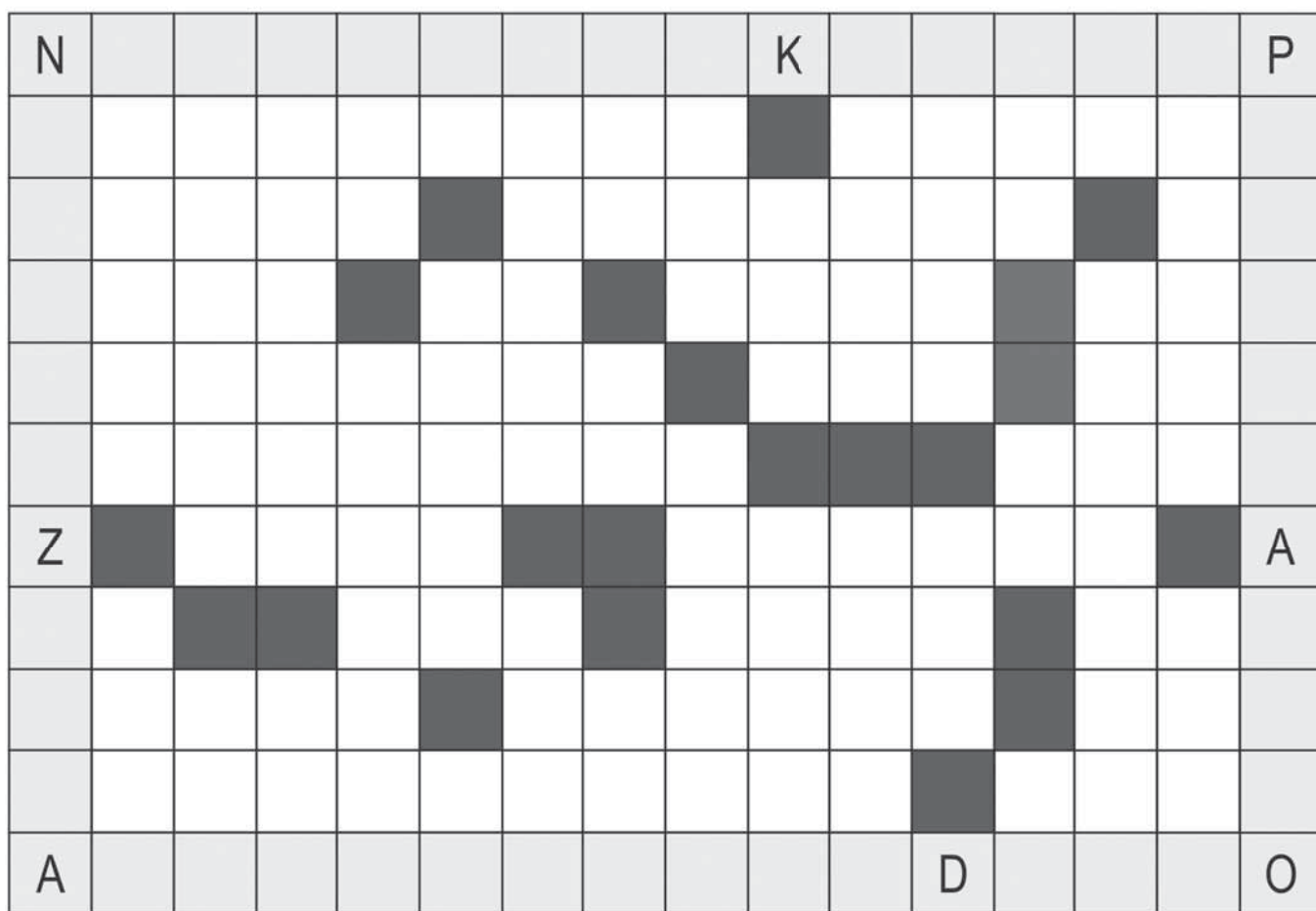
Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

NAGRADNA KOMBINACIJSKA KRIŽANKA

034
KRALJI
ULICE



Sestavi: Jože Pajman

Spodnje po velikosti urejene besede vnesite v križanko in po obodu boste v smeri urinega kazalca prebrali italijanski pregovor.

2 črki: ČI, EK, EO, FO, HP, NE, OC, RI, SO

3 črke: AVO, DED, ECO, EKE, IKO, ILA, LEŠ, MUK, NEK, PEC, PSI, RAP, TIK, ZIB

4 črke: ANDO, DIRA, FIAT, IMAM, KARL, LACI, MARE, OVNI, SNOP, UVOZ

5 črk: ACEVA, ALAMO, LANEK, NAMEN, ODTOK, OVIRE, RALPH

6 črk: ANATOL, AZOCAR, EOLITI, EUREKA, PALETE, VALEUR, VZEMEK

7 črk: INDIHAR, OKARINA, RAMADAN, STARINA,

8 črk: DEILMANN, OTIDIDAE

9 črk: GINANTROP, JOTACIZEM

11 črk: PRESAHNITEV

Ime in priimek: _____

Naslov: _____



Rešitev šahovske uganke: 1: f6, Lxd5;
2: Te8+, Lg8; 3: f7, Sxf7; 4: Sxf7++.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene novembrske nagradne križanke, ki so: Jasna Zebrič iz Kamnika, Jurij bizjak iz Tržiča ter Matic Kadliček in Nataša Peljhan iz Ljubljane.



Št. 187

**JANUAR
2022**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

